GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

SOBOTA 7 LISTOPADA 1998 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 133 ◆ CENA 4,- Kč

Listopad z książką

CZ. CIESZYN (kor) - Obchody święta odzyskania przez Polskę niepodległości kojarzą się Zaolzianom od sześciu już lat z Wystawami Książek Polskich Wydawców, organizowanymi przez bielską i czeskocieszyńską firmę „Alfa". Współorganizatorami wystaw są tradycyjnie Konsulat Generalny RP w Ostrawie, ZG PZKO, „Głos Ludu" oraz warszawskie wydawnictwo „Wiedza Powszechna".

Ciąg dalszy na str. 2

PRZEDWYBORCZY KOGEL-MOGEL

WYBORY samorządowe '98

Już tylko cztery dni pozostały sztabom wyborczym partii politycznych i stowarzyszeń obywatelskich do wylansowania kandydatów do samorządów gmin i miast oraz Senatu, umocnienia ich pozycji i przechylenia opinii wyborców na ich stronę.

Pojawiły się w tych dniach głosy, jakoby „Głos Ludu" zbyt mało przykładał się do kampanii poprzedzającej wybory samorządowe. Stawiane są nam zarzuty, że rzekomo nie mówimy wyraźnie Czytelnikom, kogo powinni w swoich miastach i wsiach wybierać, że nie agitujemy za polskimi kandydatami, a przecież jesteśmy „gazetą Polaków w RC"...

Ponieważ opinie tego rodzaju wyrażają nawet ludzie, którzy z racji piastowanych przez siebie różnych funkcji społecznych powinni doskonale orientować się w takich tematach, uważamy, że zwykłemu Czytelnikowi tym bardziej należą się wyjaśnienia.

Otóż pomimo że jest „Głos Ludu" gazetą Polaków w RC, nie przystoi mu preferowanie jednych kandydatów na niekorzyść innych. Nie jest bowiem nasze pismo sztabem wyborczym żadnej partii politycznej, ruchu ani ugrupowania. W artykułach na temat zbliżających się wyborów, które zamieszczamy w każdym niemalże numerze, przynosimy czytelnikom informacje z poszczególnych miast i wsi. Pojawiają się w nich nazwiska, fragmenty programów wyborczych, kwestie rozwiązanych i nie rozwiązanych lokalnych problemów. Nie brak w nich nazwisk kandydatów-Polaków. Któż jednak inny, jak nie mieszkaniec konkretnej gminy wie najlepiej, który ze startujących w wyborach kandydatów zasługuje na zaufanie i głos? Wszyscy, którzy już teraz zastanawiają się nad tym, komu za tydzień dają swoje poparcie, na pewno też zauważyli, że na listach wyborczych różnych partii są obok nazwisk Polaków - znanych działaczy, ludzi nie ukrywających swego pochodzenia i narodowości, nazwiska polskobrzmiące. Tylko polskobrzmiące, a więc wskazujące na polski rodowód, ale już nie na przynależność do polskiej mniejszości. Czy „gazeta Polaków" miałaby takich kandydatów reklamować? To przecież też niewątpliwie dobrzy fachowcy, ludzie godni najwyższego szacunku. Oczywiście, może reklamować każdego kandydata i każdą partię - w ramach odpłatnych ogłoszeń. Tak jak to się dzieje we wszystkich mediach. Gazeta, która zbyt skwapliwie angażuje się na rzecz konkretnej partii czy kandydata, musi być posądzona o stronniczość. Nie mówiąc o tym, że jest to sprzeczne z dziennikarskim kodeksem etycznym.

Pamiętajmy, że z różnych list startuje w wyborach samorządowych na naszym terenie kilkaset osób narodowości polskiej. Zachęcamy jak najbardziej swoich Czytelników do udziału w wyborach - i do głosowania na tych najlepszych, godnych zaufania, cieszących się ogólnym szacunkiem i nieposzlakowaną opinią.

Forsowanie konkretnych kandydatów i konkretnych partii jest zadaniem sztabów wyborczych. Zadaniem prasy jest informowanie o przebiegu kampanii przedwyborczej. Staramy się to robić jak najlepiej. Właśnie dlatego jednak, że jesteśmy „gazetą Polaków w RC", a nie tylko gazetą wyborców tej czy innej partii, powtarzamy: Czytelniku, wybieraj zgodnie ze swoim sumieniem i najszczerszym przekonaniem, ty bowiem wiesz najlepiej, którzy kandydaci są w stanie zapewnić twojemu miastu czy wsi pomyślność, ład i klimat pełnej, niczym niezmąconej narodowościowej tolerancji. My tylko żywić możemy - i żywimy - nadzieję, że wśród osób, które dosięgną tak wysoko ułożonej poprzeczki, będzie jak najwięcej miejscowych Polaków. Bo przecież to świadczyć będzie najwyraźniej o kondycji naszej polskiej społeczności.

HENRYKA BITTMAR
zastępca red. naczelnego „GL"

Szanujmy reguły

W sukurs przyszli Grecy

TRZYNIEC - Sporo trudności ze skompletowaniem 33-osobowej listy kandydatów miała w hutniczym mieście i jego wiejskich dzielnicach „Coexistentia-Wspólnota". Kiedy odmówili swoi, niespodziewanie poparli Polaków trzynieccy Grecy, jest ich więc kilku na liście - 3. lokata przypadła Anastasisowi Pomakisowi, 47-letniemu pracownikowi stalowni konwertorowej Huty Trzynieckiej S.A.

Liderem „Wspólnoty" jest inż Zbigniew Chodura z Końskiej, 33-letni przedsiębiorca prywatny, 2. pozycję dzierży Janina Iberlowa, 49-letnia siostra naczelna centralnej sterylizacji Szpitala na Sośnie, zaś 4. miejsce zajmuje Henryk Sumera, przed laty animator Festiwali (z prawdziwego zdarzenia) Piosenki Polskiej. Szczególnym zainteresowaniem miejscowych wspólnotowców cieszą się służba zdrowia, sprawy socjalno-bytowe, szkolnictwo, kultura i sport. Stawką wyborów są 33 mandaty.

Walka na programy

CIERLICKO - Nadzwyczaj skromny charakter ma kampania wyborcza nad miejscowym zalewem. Partie ubiegające się o wejście do 15-osobowego Przedstawicielstwa Gminnego zrezygnowały - poza Unią Wolności (US) i niezależno-sojuszniczą Cierlicką Koalicją - z dużych plansz reklamowych na rynku, uciekając się co najwyżej do gminnego biuletynu, osobistej agitacji, ulotek i gablotek ogłoszeniowych, nawet macierzańsko-pezetkaowsko-szkolnej. Przed wyborczą agitacją i retoryką obroniły się tylko harcerska i damskiego futbolu.

Pomimo nudnej atmosfery przedwyborczej wyścig do władz samorządowych zapowiada się jednak nader ciekawie. W szranki wyborcze staje bowiem dwu dawnych przewodniczących Miejscowej Rady Narodowej - Gustav Recmaník (2. na liście KSČM po Władysławie Mikuli, prezesie kościeleckiego Koła PZKO) i inż. Miroslav Fojtík (lider ČSSD) oraz trójka starostów z ostatnich 9 lat - inż. Wawrzyniec Fójcik (Cierlicka Koalicja, 3. pozycja), inż. arch. Karol Cieślar (Unia Wolności, 6.) i mgr Lydie Vaškowa (ODS, 1.).

Dla polskiego wyborcy pewną wskazówką może być fakt, że np. od czasów kadencji W. Fójcika słynie gmina z Cierlickiego Lata Filmowego, a szyld na budynku urzędu gminnego niesie dwujęzyczny, czesko-polski napis łącznie z nazwą miejscowości i jedynie jego ugrupowanie - nawołujące, żeby „Cierlicku przywrócić dobre imię" - wyszło naprzeciw wyborcy również z programem w języku polskim.

Ciąg dalszy na str. 2

– Z rewolucji tylko seksualna nas minęła! Rys. BRONISŁAW LIBERDA

▲ *Uczestnicy wczorajszego „Rajdu śladami grobów legionistów" nad mogiłą Józefa Gacka w Trzyńcu.* *Fot. FRANCISZEK BAŁON*

KOMBATANCI UCZCILI ŚWIĘTO RAJDEM I MODLITWĄ

Na grobach legionistów

ZAOLZIE (kor) - Inaczej trochę niż w latach poprzednich - bo „Rajdem śladami grobów legionistów" - uczciły wczoraj 80. rocznicę odzyskania niepodległości przez Rzeczpospolitą Polską wiarusy z Koła Kombatantów Polskich w RC.

Odbył się rajd pod patronatem Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a oprócz konsula generalnego Marka Masiulanisa i wicekonsul Małgorzaty Filipek złożyli wieńce i kwiaty na rozsianych po całym Zaolziu grobach „legunów" m.in. również dyrektor generalny Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych Andrzej Krawczyk i ewangelicki dziekan Krakowskiego Okręgu Wojskowego ks. kpt. Zbigniew Kowalczyk, nie zabrakło miejscowych działaczy, harcerzy...

Pierwszym przystankiem na rajdowej trasie był Jabłonków. Uczestnicy uroczystości wspomnieniowych - po wysłuchaniu wiersza Kazimiery Iłłakowiczówny „O polskim żołnierzu" w wykonaniu Teresy Kufy - złożyli najpierw kwiaty pod tablicami upamiętniającymi pobyt w mieście późniejszego marszałka, a wówczas jeszcze komendanta Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego oraz pierwszego prezydenta Czechosłowacji T. G. Masaryka. Spod ratusza wyruszył zaś pochód na cmentarz, by pokłonić się prochom legionistów, nad których grobem wznosi się do lotu na cokole ogromny Orzeł Biały...

Ciąg dalszy na str. 2

ZAOLZIAŃSCY EWANGELICY

Z pomocą dla powodzian

CZ. CIESZYN (kor) - Biskup Śląskiego Kościoła Ewangelickiego AW Vladislav Volný przekazał w czwartek w imieniu wiernych przedstawicielom organizacji humanitarnej ADRA dar pieniężny w wysokości 80 tys. koron.

Jak informuje rzecznik prasowa Rady Kościelnej ŠKEAW Anna Folwarczna, dar pochodzi ze zbiórki pieniężnej przeprowadzonej w zaolziańskich zborach, a pieniądze te zostaną przeznaczone na pomoc dla mieszkańców nawiedzonych w tym roku powodzią regionów wschodniej Słowacji i wschodnich Czech. Dar przejął w Cz. Cieszynie z rąk bp. Volnego osobiście dyrektor fundacji ADRA Vitězslav Vurst.

■ POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie umiarkowane, miejscami słabe opady deszczu, w górach - śniegu. Temperatura maks. 4-7 st., minim. 1 do -2 st. C.

NIEDZIELA i PONIEDZIAŁEK - Wzrost zachmurzenia, lokalne opady deszczu, w górach - śniegu; lekkie ochłodzenie. Temperatura w dzień 2-6 st., nocą od 1 do -3 st. C.

ROZMOWA Z ZAŁOŻYCIELEM ZESPOŁU „ŚLĄSK" STANISŁAWEM HADYNĄ

O sile, wyrastającej z ojcowizny

Stanisław Hadyna urodził się na Karpętnej 25 września 1919 roku, trzy dni później chrzcił go pastor Karol Michejda z Bystrzycy, gdzie w szkole ludowej uczył jego ojciec, Jerzy. Stworzył „Śląsk", na którego czele stoi do dziś, skomponował koncerty i kolędy, napisał wiele poczytnych książek, dramatów, za które otrzymał prestiżowe nagrody UNESCO i Stanów Zjednoczonych. Człowiek, który Zaolzie wraz z całą ziemią śląską najbardziej rozsławił w świecie, występując ze swoim Zespołem na wszystkich kontynentach. Od 14 listopada br. zostanie patronem bystrzyckiej Polskiej Szkoły Podstawowej.

■ ■ Panie Dyrektorze, co zostało w Panu z tamtych najwcześniejszych lat?

- To wszystko opisałem w tym wspomnieniu „Wioska jedyna na świecie", które wydrukował zaolziański Kalendarz Śląski. Tam wyłuszczyłem, co mnie łączy z Karpętną i co ona dla mnie znaczy. Ale między Bogiem a prawdą wolałbym, żeby ta Karpętna została taka, jaką ją zapamiętałem, żeby szkoła była z wieżyczką, żeby droga była jak za tamtych lat, żeby ten chodniczek koło lasu i cmentarza, biegnący do Pilcha, nie zarósł całkowicie. I żeby po drugiej stronie, u Kadłubca, była tako chałupka, jako była - z drewna.

■ ■ Wyrastał Pan w domu swojego dziadka, Jana Pilcha, kierownika karpęckiej ludówki.

- To było tak. Mój ojciec Jerzy, zbieracz pieśni ludowych, dyrygent chórów, nauczyciel i kompozytor, uczył w szkołach zaolziańskich, w Oldrzychowicach, potem w Bystrzycy, w szkole ludowej blisko kościoła.

Ciąg dalszy na str. 3

▲ *Dyrektor „Śląska" Stanisław Hadyna podczas 50. „Gorolskiego Święta" w Jabłonkowie w sierpniu 1997 roku.* *Fot. z archiwum autora*

ZAPRASZAMY NA

Uroczystości jubileuszowe polskiego szkolnictwa w Bystrzycy

● sobota 14 listopada 1998 roku ● (Szczegółowy program obchodów na stronicy 2)

AD-209

Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA

Kosmiczne laboratorium

Załoga amerykańskiego wahadłowca Endeavour, który wystartuje 3 grudnia, jest przygotowana do rozpoczęcia budowy międzynarodowej orbitalnej stacji badawczej (ISS) Alfa.

Endeavour wyruszy w 12-dniową misję, a 7 grudnia ma się rozpocząć montaż pierwszego zbudowanego w USA członu przyszłej stacji, nazwanego „Unity". Wcześniej jednak musi na przewidzianą orbitę dotrzeć pierwszy rosyjski człon, o nazwie „Zaria", co ma nastąpić 20 listopada.

W 6-osobowej załodze wahadłowca Endeavour jest astronautka Nancy Curris i Rosjanin Siergiej Krikalew. Przygotowania załogi do montażu pierwszych ogniw stacji Alfa trwały dwa i pół roku i przeciągały się z powodu opóźnień w przygotowaniach strony rosyjskiej do tego przedsięwzięcia.

Stacja Alfa, której budowa zakończy się najwcześniej w roku 2004, będzie mieć rozmiary boiska piłkarskiego. Jej długość wyniesie 119 metrów, a waga 418 ton. Będzie ona wielkim laboratorium badawczym. W programie budowy Alfa uczestniczy 16 krajów.

Raport o stanie kultury

Finlandia wiedzie prym pod względem czytelnictwa, wydając rocznie 246 książek na 100 tysięcy mieszkańców. W szwedzkiej telewizji programy kulturalne obejmują 27,5 procenta.

Te dwa przykłady prymatu krajów skandynawskich pochodzą z pierwszego raportu UNESCO na temat stanu kultury w świecie

W rozdziale poświęconym statystyce raport informuje również, iż najwięcej listów, 14,2 rocznie na osobę, piszą mieszkańcy Arabii Saudyjskiej. W skali krajów uprzemysłowionych pisze się na ogół 6 razy więcej listów, niż w krajach na drodze rozwoju. Ale w Danii na jednego mieszkańca przypada tylko 2,5 listu. Duńczycy natomiast najwięcej rozmawiają przez telefon z zagranicą, przeciętnie przez 108 minut w roku, Szwedzi zaś przez 101 minut. Z telefaksu najczęściej korzystają mieszkańcy USA i Japończycy.

Z raportu można się dowiedzieć, że najbardziej zróżnicowane pod względem lingwistycznym są narody takich krajów Afryki, jak Benin, Czad, Ghana i Sudan. Liczba języków, jakimi posługują się ich mieszkańcy, dochodzi do 50.

Koran do szkół

Po raz pierwszy w historii RFN stowarzyszenie islamskie zostało uznane za wspólnotę religijną. Takie orzeczenie wydał Wyższy Krajowy Sąd Administracyjny Berlina wobec Federacji Islamskiej. Otworzyło ono Federacji, skupiającej 12 meczetów, drogę do szkół berlińskich. Administracja oświatowa będzie teraz musiała negocjować sprawę nauki religii z Federacją Islamską.

Postkomunistyczna Partia Demokratycznego Socjalizmu (PDS) i Kościół katolicki powitały z zadowoleniem orzeczenie sądu, natomiast organizacje imigrantów odnoszą się dość krytycznie do Federacji Islamskiej, która - ich zdaniem - wykazuje „zbytnią bliskość wobec prądów panislamistycznych".

Związek Turków w Berlinie zapowiedział już, że będzie zalecał rodzicom odrzucanie oferty Federacji.

Polskie odkrycia

Starożytny skład wina odkryli polscy archeolodzy w Nea Paphos w ruinach starożytnej stolicy Cypru. W Domu Ajona - wielkiej budowli zniszczonej przez trzęsienie ziemi w 365 r. n.e. - odsłonięto 3 sale z mozaikami geometrycznymi. Odkryto też pomieszczenia gospodarcze o ścianach zdobionych malowidłami, ale o ziemnych podłogach.

W jednym z tych pomieszczeń znajdowały się wkopane w ziemię wielkie beczki. Znaleziono tam także monety z brązu cesarza Konstantyna Wielkiego. Prawdopodobnie w pomieszczeniu tym mieścił się kiedyś skład wina z punktem sprzedaży.

Polskie wykopaliska w Nea Paphos, prowadzone już od przeszło 30 lat, odsłoniły w poprzednich latach pozostałości wielkiego zespołu pałacowego - rezydencji rzymskich gubernatorów Cypru.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

TRZYNIECKIM PEŁNOMOCNIKIEM GMINNYM ZOSTAŁ JANUSZ CIESIELSKI

Na razie 17 delegatów

TRZYNIEC (kor) - W marcu przyszłego roku odbędzie się w Cz. Cieszynie Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków. W związku z tym ruszyła w tych dniach seria sejmików gminnych, podczas których Zaolzianie wyłonią ze swoich szeregów delegatów na Zgromadzenie oraz wybiorą pełnomocników gminnych i ich zastępców.

Pierwszy sejmik odbył się w czwartek w lokalu MK PZKO w Trzyńcu-Starym Mieście, a oprócz mieszkańców tzw. Wielkiego Trzyńca wzięli w nim udział również prawie że wszyscy członkowie Rady Polaków (zabrakło tylko tych mieszkających w Pradze).

Pomimo wszystko trzeba stwierdzić, że cieszył się sejmik raczej nikłym zainteresowaniem mieszkańców hutniczego miasta, które należy do największych na Zaolziu ośrodków polskości (wg spisu ludności z 1991 r. mieszkało w „wielkim" Trzyńcu 10 094 Polaków) i może się pochlubić, że działa na jego terenie 14 kół PZKO. Zjawiło się bowiem na sejmiku osób tylko 21, a Trzyniec może reprezentować na Zgromadzeniu Ogólnym 33 delegatów. Ostatecznie wybrano więc tylko 17 delegatów i 2 rezerwowych. Być może jednak odbędzie się jeszcze dodatkowy sejmik w którejś z dawniej samodzielnych, a dziś wchodzących w skład Trzyńca gmin, by dokooptować kolejnych delegatów. Pełnomocnikiem gminy został Janusz Ciesielski, a jego zastępczynią Halina Kowalczyk.

Uczestnicy sejmiku wysłuchali też sprawozdania z działalności Kongresu i Rady Polaków 6. kadencji oraz mieli możliwość zabrania głosu w dyskusji na najbardziej interesujące ich tematy. Dyskutowano więc głównie o wyborach parlamentarnych (zabrzmiały głosy o konieczności integracji polskiego społeczeństwa) oraz zbliżających się samorządowych. W tym ostatnim temacie ubolewano, że nie zawsze wyborcy wiedzą, na kogo głosować, szkoda zatem, że nie skorzystali z okazji polscy kandydaci ubiegający się o mandaty w trzynieckim przedstawicielstwie. Sejmik zorganizowany na tydzień przed wyborami mógł być przecież świetną okazją do zareklamowania swojej partii czy osoby i wykazania zainteresowania problemami polskiej społeczności.

Jak powiedział nam nowy pełnomocnik J. Ciesielski, trzynieccy delegaci spotkają się jeszcze przed Zgromadzeniem Ogólnym KP - w styczniu lub lutym, by ustalić, jakie wnioski i problemy zaproponują pod obrady Zgromadzenia. „Chodzi przecież o to, żeby pojechać do Czeskiego Cieszyna z konkretami" - stwierdził Ciesielski.

◆ W 200. rocznicę urodzin Adama Mickiewicza Scena Polska TC przygotowała widowisko biograficzne „Idę z daleka, nie wiem, z piekła czyli z raju", oparte na tekstach poetyckich Wieszcza, jego listach i korespondencji przyjaciół. Scenariusz napisała Renata Putzlacher. Przedstawienie wyreżyserował Rudolf Moliński. W roli młodego Mickiewicza występuje Sebastian Pawlak, w postać dojrzałego już pisarza wcielił się Kazimierz Siedlaczek. Premiera odbędzie się dziś, w sobotę 7 listopada o godz. 17.30 w teatrze w Cz. Cieszynie.

Fot. WIESŁAW PRZECZEK

Listopad...

Dokończenie ze str. 1

Nie inaczej będzie w tym roku. W środę 11 listopada odbędzie się wernisaż szóstej już edycji wystawy w Klubie PZKO w Cz. Cieszynie (potrwa ona do niedzieli 15 bm.), a ze stolicy Zaolzia powędruje wystawa w następnych tygodniach do Jabłonkowa i Karwiny.

Jak poinformował redakcję „GL" główny organizator wystawy, dyrektor Hurtu Księgarskiego „Alfa" z Bielska-Białej Zenon Wirth, udział zapowiedziało 20 oficyn wydawniczych z całej Polski, redakcje pism zajmujących się książką (m.in. „Megaronu" oraz „Notesu Wydawniczego") oraz redaktorzy znanych polskich dzienników i periodyków. Zaolziańskich wydawców natomiast będzie reprezentować czeskocieszyńskie Wydawnictwo „Olza".

„Będzie też można - jak co roku - książki nie tylko obejrzeć, ale i zakupić. W naszej księgarni oferować będziemy bowiem ponad 600 tytułów książkowych. Poza tym towarzyszyć będą wystawie spotkania z zaolziańskimi autorami, w trakcie których bądą oni podpisywali swoje książki" - powiedział Z. Wirth.

Wernisaż wystawy odbędzie się w Klubie PZKO przy ul. Bożka w środę o godz. 16.00, od czwartku do niedzieli zaś będzie można zwiedzać wystawę w godz. 9.00-17.00.

■ Z POLSKI

■ W 59. rocznicę „Sonderaktion Krakau" - aresztowania i wywiezienia - przez hitlerowców do obozów koncentracyjnych 183 profesorów i asystentów UJ, Akademii Górniczej i Akademii Handlowej w Krakowie odbyły się w piątek uroczystości upamiętniające to historyczne wydarzenie.

■ Pomnik Józefa Piłsudskiego - dar Warszawy dla jej obrońcy przed najazdem bolszewickim w 1920 r. - zostanie odsłonięty 8 bm. przed Belwederem.

PRZEDWYBORCZY...

Dokończenie ze str. 1

Szyki partiom politycznym (do nich doliczyć jeszcze należy KDU-ČSL i DŽJ) może pokrzyżować Stowarzyszenie Kandydatów Niezależnych, forsujące hasło „odpolitycznienia administracji publicznej oraz działań na rzecz spokojnej gminy", odcinając się stanowczo od rozgrywek partyjno-osobistych, jakich cierlicki ratusz był w ub. roku świadkiem w łonie odeesowskich przedstawicieli gminnych z obu, przez miejscowych Polaków podkreślanym „niestety", byłymi starostami na czele. Na swoją listę, w całości bezpartyjną, wprowadziło sześcioro kandydatów-Polaków - odpowiednio na pozycjach „2", „4", „7", „10", „13" i „15", a w ich gronie m.in. niedawną sekretarz gminy inż. Ewę Bilan, długoletniego naczelnika miejscowych strażaków Richarda Janika, dyrektorkę PSP mgr Barbarę Davidową czy b. organizatorkę pezetkaowskiego sportu Annę Franek.

Najbardziej upartyjnioną listą wyborczą jest komunistyczna, na której figuruje tylko jedna osoba bez przynależności do KSČM, jeden z jej kandydatów (Polak) jest z kolei bezrobotny.

Pierwsze wybory Unii

CZESKI CIESZYN - Najmłodsza na scenie politycznej piastowskiego grodu partia, Unia Wolności (US) startuje w wyborach komunalnych po raz pierwszy, obierając sobie za liderów MVDr. Mariana Bielesza i mgr. Rudolfa Molińskiego, kierownika Sceny Polskiej TC. Pierwszą piątkę unijnych kandydatów uzupełniają Jindřich Kunz, doc. RNDr Jaroslav Ramík, CSc., i inż. Zdeněk Kuboň.

Docent Ramík, który jest wykładowcą na Wydziale Przedsiębiorczości i Handlu Uniwersytetu Śląskiego w Karwinie, nie jest jedynym pracownikiem naukowym w tym gronie. Sekunduje mu A. Różańska z cieszyńskiej filii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

W Czeskim Cieszynie jest do wzięcia 27 mandatów.

Kandydatura prezesa PTM

ORŁOWA - Miejscowe Stowarzyszenie Niezależnych Obywateli i Obywatelskiego Sojuszu Demokratycznego (ODA) wciągnęło na listę kandydatów do samorządu miejskiego siedmiu Polaków. Otwiera ich poczet na 4. miejscu doc. MUDr Bogusław Chwajol, CSc., prezes Polskiego Towarzystwa Medycznego w RC i b. prezes Rady Polaków II kadencji.

O przychylność wyborców ubiegają się poza nim Zdzisław Kraina, Karol Żyła, Piotr Brzeźny, Bronisław Schimke, inż. Józef Lugsch i Ryszard Blachowski.

Pierwsze miejsce na liście zajmuje PaeDr Radislav Mojžíšek, kierownik wydziału kultury Urzędu Powiatowego w Karwinie.

Jednym z rywali ugrupowania niezależno-sojuszniczego jest KDU-ČSL z jej liderem, wiceburmistrzem Mariánem Šteiną. Również w gronie kandydatów partii ludowej nie zabrakło Polaków, konkretnie jest ich trzech - Marian Jędrzejczyk (4.), który piastuje funkcję członka Rady Polaków VI kadencji, Robert Bajorek (6.) i Józef Holesz (8.); wszyscy legitymują się dyplomem inżyniera.

Przedstawicielstwo Miejskie Orłowej liczyć będzie 35 osób. **(b)**

Z FUNDACJI POMOCY POLAKOM NA WSCHODZIE

Dotacja dla TV Stonawa

STONAWA (s) - Dwuletnie starania Andrzeja Febra, starosty gminy Stonawa i prezesa spółki akcyjnej Stonawská komunální, która jest właścicielem regionalnej stacji telewizyjnej TV Stonawa, o dotację finansową w warszawskiej Fundacji Pomocy Polakom na Wschodzie dla sekcji polskiej tego medium zakończyły się pomyślnie.

Prezes fundacji, Wiesław Turzański, poinformował władze Stonawy, że sekcja polska TV Stonawa otrzyma jeszcze w tym roku 12 tys. złotych na sfinansowanie jej działalności.

Prezes Turzański wyraził też wolę odwiedzenia Stonawy w celu zapoznania się ze stanem zaplecza technicznego TV Stonawa i obejrzenia programów jej polskiej sekcji. Przy okazji pragnie też omówić ewentualną współpracę polskiej sekcji TV Stonawa w organizowaniu polskich lokalnych i regionalnych ośrodków telewizyjnych w środowiskach Polaków na Ukrainie, Litwie i Białorusi.

Na grobach legionistów

Dokończenie ze str. 1

„Każdy naród, a naród polski szczególnie, ma miejsca otaczane czcią i pamięcią" - powiedział na cmentarzu konsul Masiulanis. „Do nich należą groby, przy których się dzisiaj zatrzymamy. Są one miejscami pamięci, szczególnie nam bliskimi. Dziś złożymy na tych grobach kwiaty i będziemy się modlić za tych, którzy zginęli w imię naszej wolności..."

Po krótkiej modlitwie część uczestników rajdu wyjechała na cmentarz do Orłowej, reszta zaś do Trzyńca, gdzie na tamtejszym cmentarzu złożono kwiaty i wieńce na grobie pochodzącego z Pisarzowic żołnierza-legionisty - Józefa Gacka. Dodajmy, że grób został niedawno przez Koło Polskich Kombatantów - dzięki pomocy finansowej Konsulatu Generalnego - odnowiony, a opiekuje się nim od lat pani Wanda Bielesz, która tę „służbę" otrzymała w spuściźnie po swoim ojcu - Ludwiku Cienciale...

Obie grupy spotkały się ponownie na cmentarzu w Stonawie, a później odwiedzono jeszcze nekropolie w Olbrachcicach i Suchej Górnej. W górnosuskim kościele katolickim uczestnicy rajdu wzięli też udział w nabożeństwie ekumenicznym, a uroczystości wspomnieniowe zakończyło spotkanie w miejscowym Domu Robotniczym.

PROGRAM
UROCZYSTOŚCI JUBILEUSZOWYCH W BYSTRZYCY
sobota 14 listopada 1998

godz. 11.00	Budynek dawnej szkoły ludowej - otwarcie wystawy
godz. 12.00	Westybul dawnej szkoły wydziałowej Inauguracja uroczystości Nadanie szkole imienia Stanisława Hadyny, z odsłonięciem tablicy pamiątkowej i portretu patrona szkoły
godz. 12.30	Zwiedzanie budynków szkolnych
od godz. 14.00	Odjazd do Domu Kultury TRISIA w Trzyńcu
godz. 16.00	TRISIA Trzyniec - Koncert Jubileuszowy W programie wystąpią: młodzież szkolna, absolwenci szkoły, goście, Państwowy Zespół Pieśni i Tańca »ŚLĄSK«
godz. 18.30	Spotkanie Towarzyskie w sali balowej TRISII

➠ od godz. 11.00 czynny będzie w szkole bufet
➠ można skorzystać z autobusów, które kursować będą od godz. 14.00 (bystrzyckie rondo - Trzyniec TRISIA)
➠ wystawa otwarta będzie również w niedzielę 15. 11. w godz. 10.00 - 15.00

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

AD-209

Teatr Cieszyński poszukuje:
osoby na stanowisko sekretarki dyrektora
Wymagania:
- wykształcenie średnie
- biegła znajomość języków polskiego i czeskiego
- doskonałe opanowanie MS OFFICE

Bliższe informacje pod numerem tel.: 711 208, wewn. 127.

Fa 9809

ROZMOWA Z ZAŁOŻYCIELEM ZESPOŁU „ŚLĄSK" STANISŁAWEM HADYNĄ

O sile, wyrastającej z ojcowizny

Dokończenie ze str. 1

Na Karpętną było niedaleko, a tam mieszkał kierownik Pilch z trzema córkami. Najmłodsza stała się później moją matką. Ojciec poznał ją przy okazji koncertu w Jabłonkowie. To był koncert jakiegoś polskiego towarzystwa i tam był bardzo ambitny program, bo orkiestra grała Mozarta symfonię g-moll, a mama grała koncert fortepianowy najpierw Mozarta, później Webera. Była bardzo dobrą pianistką. I tam się poznali. Na tych próbach, które ten koncert poprzedzały. Na marginesie chciałem też powiedzieć, że mój ojciec pierwszy zanotował i opisał „Trojaka", który potem wszedł do polskich tańców narodowych. Napisał też muzykę do „Śpiących rycerzy w Czantorii" Jana Łyska. Na Karpętnej mieszkałem siedem lat, chodziłem tam do pierwszej klasy.

■ ■ Potem przenieśliście się do książęcego Cieszyna.

- Tak. Przenieśliśmy się do Cieszyna i mieszkaliśmy na Zamkowej. Tam było zabawnie. Tam mieszkały tylko trzy rodziny aryjskie. To była dzielnica żydowska, ale też i elegancka. Nasza narożna kamienica, numer osiemnasty miała, sąsiadowała z fabryką mebli Skrziwanka. I stąd znałem te wszystkie żydowskie obyczaje. Oni mieli swoje święta, myśmy mieli swoje. Koegzystencja była bardzo życzliwa.

■ ■ Ale na Karpętną wracaliście, do stareczki...

- Starzyk Pilch zmarł wcześnie, nie pamiętam go, ale stareczka była jeszcze długo. Po mężu zajęła się ziołolecznictwem. Pamiętam ten zapach ziół, suszących się na strychu. Do niej przychodziły całe pielgrzymki, nawet ze Słowacji. Leczyła bezpłatnie, a pono skutecznie. Była bardzo miła. Do niej jeździliśmy często. Byliśmy tam każde święta, ale również jak tylko było trochę wolnego czasu. Wysiadaliśmy z pociągu albo w Wędryni, albo w Bystrzycy. Obydwie drogi pamiętam na pamięć. I z jednej, i z drugiej strony dochodziliśmy do Kopieckiej Ławy na Olzie. Potem była jeszcze ławka na potoku pod cmentarzem. I szło się przez las do góry ku cmentarzu i koło lasu do domu Pilcha.

■ ■ Zostaliśmy w Bystrzycy. Ona też z pewnością utrwaliła się w Pana wrażliwej pamięci.

- Jak wspomniałem, mój ojciec tam uczył. Potem stamtąd się przeniósł do Cieszyna. W międzyczasie, podnosząc swoje kwalifikacje, pojechał do Lwowa, na konserwatorium, potem uczył w Cieszynie-Bobrku, w seminarium. A Bystrzyca? Pamiętam dokładnie, na dworcu stał taki ogromny zegar, staroświecki, z tykadełkiem, w takiej wielkiej szafie. To był taki zegar jak w Strasznym dworze. I on jeszcze był po wojnie. Jakeśmy przyjechali z koncertami do Trzyńca, wybrałem się na Karpętną i do Bystrzycy. Ten zegar tam jeszcze stał. Ale teraz już go nie ma. Co się z nim stało, z tak wspaniałym zegarem? I pamiętam sklep Windholca. Myśmy tam często kupowali.

■ ■ Był marzec 1950 roku. W bystrzyckim Domu Robotniczym widziałem Pana po raz pierwszy. Był też Władysław Kędra.

- To był koncert z okazji 100. rocznicy śmierci Chopina. Pamiętam tę salę, która była absolutnie wypełniona ludźmi. To było niezwykle miłe i sympatyczne. Mówiłem o życiu naszego największego kompozytora, a niezrównany Kędra grał. Sala słuchała tak, że było cicho jak w kościele. To było niezwykłe. Bystrzyca, niby zwykli ludzie, a tak rozumieli najwyższą kulturę narodową.

■ ■ Przejdźmy do spraw ogólniejszych i zapytajmy, co dało Panu Zaolzie, jak ukształtowało Pana osobowość i życie?

- Zacznijmy od języka. Ta gwara dawnego Zaolzia była niezwykła. To była przecudowna mowa, stara, piękna, nasza. To był specyficzny język, antycznie polski. Dla mnie nie istniał inny. Ja się w tym języku wychowałem i dopiero dobrze po polsku zacząłem mówić w cieszyńskiej szkole. Ale ten język zaolziański, ta gwara towarzyszyła mi wciąż. Myśmy w domu mówili „po naszymu". Jak się było w swoim towarzystwie, to się mówiło tak samo. Zresztą dialekt śląski był językiem, który należało w Zespole znać. Inaczej nie można było prawdziwie śpiewać. Wiele piosenek szło w gwarze, a ich piękno tkwiło także w niezwykłości ich języka.

■ ■ Tym językiem była niesiona cała nasza tradycja kulturowa, on kształtował cały nasz zaolziański świat, w którym swoje miejsce ma także folklor i Pana twórczość.

- Myśmy wtedy nie znali nazwy folklor. Myśmy byli w środku tego, co się nazywa folklorem. Pieśni, zwyczaje, tańce, to wszystko, co towarzyszyło Wielkanocy czy Godom, to był nasz świat, to była część naszego życia. To byliśmy my. To, co się dzisiaj uczy w szkołach, to w nas było. To było coś tak naturalnego, jak oddychanie. Tak samo jest z moją muzyką. To, że ja piszę tak czy inaczej, wynika z tego, że ja w tej kulturze wyrosłem. Weźmy „Helokanie". Wyłowiłem je z beskidzkich źródeł i tak opracowałem, żeby je można było śpiewać w największych salach koncertowych. Ale te korzenie zostały i to jest ta więź z tym źródłem. Dziełuszki śpiewają „helo, helo", a chór odpowiada echem, ale już belcantem. I dlatego to robiło takie wrażenie na całym świecie. Gdybym nie był „wykąpany" w tutejszej kulturze, tobym tego nie napisał. Nie byłoby to prawdziwe, ale teoretyczne, sztuczne. Brakowałoby temu duszy. Tej duszy nie idzie się nauczyć, ją po prostu trzeba mieć w sobie. I ja ją mam dzięki Karpętnej, dzięki Zaolziu.

■ ■ Dusza to w dzisiejszych czasach ważna rzecz, w czasach dominacji techniki, cybernetyki, gdy ludzie powoli też stają się automatami i oddalają się jeden od drugiego.

- Trudno zatrzymać postęp, ale jest też tak, że ludzie po pewnym czasie chcą wracać do ciszy. W Ameryce na przykład, jeżeli ktoś może mieszkać nie w Nowym Jorku, ale poza nim, to wybiera wieś. Wszędzie słyszymy przeraźliwy hałas, który też towarzyszy przemocy, ale pozostaje jeszcze Bach, Mozart. Ludzie wracają do nich. To jest klasyka. Ale klasyką jest też kultura ludowa, kultura źródeł. Uniwersalne wartości tkwią zatem w źródłach, które mają moc orzeźwiającą, pobudzają do życia. Weźmy dla przykładu wodę źródlaną. Ona jest czysta na samym początku, tam, skąd wypływa, u ujścia jest zabrudzona. I nie ma w niej już ani ryb, ani życia w ogóle. Jest tylko brud. Potem się ją sztucznie czyści, choć nie zawsze się to udaje. A ile to kosztuje? Ile chorób to wywołuje?

■ ■ Nie wszyscy mogą wracać do źródeł. Wiele z nich już wyschło bezpowrotnie. My je jeszcze na szczęście mamy, choć nieraz zachowujemy się tak, jakby były niepotrzebne.

- Mieć źródło to sprawa zupełnie wyjątkowa. Ten człowiek i naród jest silny, które je ma. Wiedzieli już o tym starzy Grecy, a to był mądry naród. Wymyślili mit o Anteuszu. Moim niespożytym źródłem, i jestem z tego dumny i szczęśliwy, jest Zaolzie, a w nim Karpętna z moich najwcześniejszych i najszczęśliwszych lat. Karpętna, oczywiście, jest dziś realną wioską, ale ta moja przeniosła się w sferę marzeń i wspomnień. Kiedy się śpiewa piosenkę „po naszymu", już się odkrywa tamten świat, tamte przeczyste źródła. Ta muzyka czy jej słowa gwarowe, kiedy je powtarzam, to one otwierają podwoje do tamtych źródeł. Uważam za niezwykle ważne, że bystrzycka młodzież tkwi w tej gwarze i w tej kulturze. I powinna ją otaczać czcią największą i iść z nią przez życie. Życie będzie wtedy silne i wartościowe.

■ ■ I koło się zamyka. Z tych karpęckich źródeł powstał „Śląsk", który sobie Pan tam u Pilcha wymarzył. Ale nie tylko to. Te źródła Pan też niezwykle wzbogacił.

- Marzeniem mojego życia był istotnie „Śląsk" i to, by z nim roznosić po świecie prawdę o tej ziemi przez pieśniczkę, taniec, mowę, przez to, co z tej ziemi wyrosło i jest dla niej najbardziej znaczące. Komponowałem też inne rzeczy, na przykład koncerty, ale szybko to porzuciłem. To jest wymyślone, z niczym się to nie wiąże. Wolę napisać coś takiego, jak Gruber spod Salzburga - „Cichą noc". I śpiewa to cały świat. Więc na tej zasadzie udało mi się napisać parę rzeczy. Niektóre moje piosenki stały się prawie ludowymi, zgubiły autora. „Starzyk" czy „Ondraszek" przestał mieć autora. I to jest satysfakcja. Kto wie, poza specjalistami, że „Cichą noc" napisał Gruber? Jest wspaniałe napisać coś takiego, co pozostaje, co ludzie śpiewają, co im przynosi radość. I za tą ideą zawsze szedłem i pójdę, jak długo będę mógł. Ale wszystko zaczęło się u Pilcha i w tamtych czasach.

Dyrektorowi „Śląska" Stanisławowi Hadynie podziękował za rozmowę, życząc jeszcze wielu owocnych lat

DANIEL KADŁUBIEC

PRAGNĘ DALEJ PRACOWAĆ DLA NASZEGO REGIONU

EMIL ŠKRABIŠ
ur. 1. 9. 1939
absolwent Wyższej Szkoły Rolniczej w Pradze

Szanowni Wyborcy,

każdy z nas chce, aby mieszkańcom naszego regionu powodziło się coraz lepiej, aby nasze wioski i miasta były coraz piękniejsze i bardziej bezpieczne, abyśmy byli sobie nawzajem bliżsi.

My oraz nasze dzieci pragniemy żyć w zdrowym środowisku.

Nie chcemy żyć kosztem tych generacji, które przyjdą po nas.

Pracując w Senacie zrozumiałem, że polityka oraz działalność senatora w jego okręgu wyborczym nie może być ani prawicowa, ani lewicowa. Może ona być albo obojętna, albo pożyteczna.

Mój okręg wyborczy leży wzdłuż granic z Polską oraz Słowacją. Baza wyborcza jest zróżnicowana, a problemy tutaj są specyficzne, nie można ich porównywać z problemami w innych regionach kraju.

Ocena tego, jak mi się udawało pomagać obywatelom oraz miejscowościom w mym okręgu wyborczym w ubiegłej kadencji, nie należy do mnie, lecz do Was, Szanowni Wyborcy.

fa 98 052

GŁOSUJ NA **ČSSD**

CZESKI CIESZYN
Lista wyborcza nr 7

Zapraszamy wszystkich swoich sympatyków do wyborów komunalnych w Czeskim Cieszynie w dniach 13-14 listopada 1998 roku

GŁOSUJCIE W TEN SPOSÓB:

☒ **Czeska Partia Socjaldemokratyczna (ČSSD)**

1. Inż. Jerzy Pasz
2. Inż. Henryk Sznapka
3. Marian Kuś
4. Milan Remeš
5. Ludmila Kobielowa
6. Michal Gorol
7. Milan Koždoň
8. Janka Galuszkowa
9. Jana Molinkowa
10. Petr Procházka
11. Karin Kobielowa
12. Martin Honl
13. Inż. Eduard Suchanek
14. Zuzana Littnerowa
15. Tomasz Dostal
16. Inż. Jan Osoba
17. MUDr Zdeněk Kubík
18. Daniela Hečkowa
19. Miroslav Synáč
20. Inż. Vladislav Káňa
21. Jan Galuszka
22. Karina Kurkowa
23. Emil Morávek
24. Marian Wygrys
25. Inż. Petr Kozielek
26. Halina Hajdukowa
27. Roman Pasz

Jeśli uważasz, że ČSSD jest tą właściwą partią, która prowadzi republikę do pomyślnego rozwoju gospodarczego, demokracji, daje gwarancję bezpieczeństwa socjalnego i dalszego rozwoju kraju, to głosuj na nas.

Dziękujemy wszystkim za oddane głosy, które na pewno nie pójdą wniwecz.

fa 98 051

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

Konkurs mikołajkowy dla najmłodszych

Prosimy Mamusie, Babcie, a także miłe Panie w przedszkolach - przeczytajcie dzieciom warunki konkursu i zachęćcie do udziału w nim.

Już za miesiąc zawita do dzieci dobry Mikołaj z workiem pełnym łakoci, owoców, zabawek... Cieszą się na jego przybycie głównie grzeczne dzieci, ale i dla psotników, jeśli obiecają poprawę, coś tam chyba się znajdzie w tym worze. Aby zaś czas oczekiwania na niespodzianki mijał Wam szybciej i przyjemniej, ogłaszamy konkurs dla najmniejszych naszych sympatyków - tych nawet, co jeszcze nie umieją czytać, a oglądają nasz serialik o Głosiku z pomocą starszych. Konkurs nazwaliśmy

KTO POMOŻE LUDMIŁCE?

A dlaczego? Otóż nasza Ludmiłka chciała wysłać mikołajkowe pozdrowienia przyjaciółce z karwińskiej biblioteki, Myszce Ernestynce. Wyobraźcie sobie jednak, że ten łobuz, Głosik, pociął widokówkę na kawałki i jeszcze się chwalił, że zrobił Ludce nową grę - puzzle! Ludmiła jakoś nie może sobie poradzić ze złożeniem na nowo tej kartki, więc prosi Was:

1. Weźcie nożyczki i wytnijcie najpierw całą kartkę, a potem potnijcie według zaznaczonych linii.
2. Złóżcie ponownie całość tak, aby powstał znowu cały prostokąt, ale by rysunek dawał sens.
3. Naklejcie starannie złożony rysunek na kartkę korespondencyjną. Możecie naklejać także na inne kartki, ale wtedy trzeba je włożyć do koperty.
4. Miłe widziane będzie pokolorowanie obrazka kredkami.
5. Wyślijcie kartkę pod adres naszej redakcji, nie zapominając o podaniu swojego imienia i nazwiska, adresu oraz wieku.

Nie wykluczamy pomocy starszego rodzeństwa, rodziców czy dziadków przy wycinaniu i ewentualnie lepieniu obrazka, samo składanie jednak miałoby być robotą samodzielną nawet przedszkolnych maluchów. O zaadresowanie przesyłek prosimy starszych - adres u dołu tej stronicy i w stopce redakcyjnej na ostatniej stronie gazety.

A teraz UWAGA! Na wszystkie czynności wymienione w punktach 1.-5. macie czas trzy tygodnie, czyli **do dnia 28 listopada br.** włącznie. Wyniki ogłosimy na dzień przed Mikołajem, w sobotę 5 grudnia. Dla pięciu wylosowanych mamy nagrody książkowe, ufundowane przez nasze wydawnictwo „Olza".

Licznego udziału w konkursie spodziewają się i powodzenia życzą

Głosik i jego koledzy

✿ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✿ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✿

Harcerze u króla

Przeszło siedemdziesiąt harcerzy zjawiło się w czwartek 29.10. w harcerskim ośrodku Kikula w Koszarzyskach, żeby wziąć udział w audiencji u króla zwanego Król Kikulos, Do Kopca Zwykle Spocony i jego królowej. Po przedpołudniowych turniejach rycerskich odbyła się uczta, a później para królewska zaprosiła wszystkich na polowanie. Ale nie na takie zwykłe, lecz polowanie na lisa. Jak przystoi rycerzom i damom dworu, wieczorem wszyscy tańczyli na balu, gdzie wiwatowanie na cześć króla nie brało końca (zwłaszcza po specjalnym poleceniu dla kuchni, żeby przyrządzić coś pysznego dla balowiczów). Po wspaniałej zabawie wszyscy udali się do swoich śpiworów, by nabrać sił do piątkowego wykonywania poleceń króla. A było ich niemało, i musieli je spełnić podczas wędrówki po przepięknym kraju swego władcy. Mieli zobaczyć i poznać jak najwięcej cudów swego kraju, a wieczorem opiewać je w niejednej pieśni rycerskiej. I tak smutno się zrobiło przy sobotnim rozstaniu całego dworu królewskiego, który musiał się rozjechać na wszystkie strony Zaolzia, do swych rodzinnych grodów w Nawsiu, Trzyńcu, Cieszynie, Cierlicku, Karwinie i Lutyni. Organizatorami tej imprezy były drużyny Wielka Niedźwiedzica z Karwiny i Czarne Pantery z Trzyńca, a specjalne podziękowania należą się Królowi (Marian Piszczek) i Królowej (Lenka Strzyż) za przychylne przyjęcie i „makocze", którymi nas częstowali.

DH Czarne Pantery Trzyniec

Rys. Danielka Vitoš, kl. 3

Jesień

Najładniejsza pora roku,
najbarwniejsza i wesoła:
tu spadają sobie liście,
a tu zakwita jemioła.

A gdy kwiaty już nie kwitną
i twarz swą ukrywa słońce
to my wszyscy wspominamy
nasze letnie dni gorące.

A niektóre dzieci
bawią się kasztanami,
inne zaś biegają
za swymi latawcami.

Choć deszczowa jest pogoda
i czasem dzień cały pada,
bądźmy wszyscy weseli,
bo smucić się nie wypada.

Ewa Mrowiec

Listopad w przysłowiach

▲ Jeśli śnieg we Wszystkich Świętych (1. 11.) zawiedzie, to św. Marcin (11. 11.) na białym koniu przyjedzie.

▲ Jaki Marcin, taka zima.

▲ Deszcze listopadowe budzą wiatry grudniowe.

▲ Grzmot w listopadzie - urodzaj na polu i w sadzie.

*Przysłowia na listopad przesłała nam **Danielka Vitoš** z Karwiny-Nowego Miasta. Jej starszy braciszek, **Adaś** napisał o harcerskim Dniu Latawca, który opisała już przed tygodniem Jola Szwed, więc Adasiowi dziękujemy za wiadomość. Zamieszczamy za to rysunek Danielki - takie bardzo sympatyczne latawce latały po udanej zbiórce nad karwińskim parkiem.*

*O latawcach wspomina także w swoim wierszu **Ewa**, która może i dlatego, że te kolorowe cuda szybują sobie pod chmurkami, lubi jesień.*

Rubrykę przygotowała:
IRENA STONAWSKA

✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu", P.O.Box 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrava 1.
UWAGA! Pisząc do nas, nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

LEKTURA Z PRZYMRUŻENIEM OKA (29)

Z. OLECH

Graj, Cyganie... czyli Dziewczyna znad Olzy

Eingara chwycił w objęcia piękną kobietę.

- Kiedy zobaczę cię znowu? - zapytał czule. - Muszę ci wyznać szczerze, że kieszenie moje są zupełnie puste. Przepuściłem wszystko w Monte Carlo. Straciłem te wszystkie pieniądze, które zdobyłem podczas występów cyrkowych. Zrozumiałe, że człowiek, który ma tak wielkie szczęście w miłości, nie może liczyć na szczęście w grze.

- Jutro o tej samej porze spotkamy się pod tym dębem - odpowiedziała księżna. - Musisz mieć do jutra cierpliwość. Przyniosę ci pełne garście pieniędzy. W międzyczasie rozejrzyj się za jakimś mieszkaniem, które oczywiście wynajmiesz pod zmienionym nazwiskiem. Byłoby najlepiej, gdybyś wynajął mały domek, położony gdzieś na uboczu, abym w każdej chwili mogła cię swobodnie odwiedzać i abym nie lękała się, że ktoś mnie zobaczy.

- Cały dom mam wynająć? - uśmiechnął się ironicznie Eingara. - Łatwo ci powiedzieć. Powtarzam ci jednak, że nie rozporządzam żadną najmniejszą nawet sumą. Mam zaledwie kilka koron, i to wszystko, co w tej chwili posiadam. Potrzeba mi pieniędzy, Vero, pieniędzy!

Księżna zamyśliła się na chwilę, po czym z nagłą decyzją ściągnęła z palca kosztowny, brylantowy pierścionek, obramowany dwunastoma szmaragdami.

- Weź ten pierścionek - szepnęła do Eingary - zastaw go u jakiegoś lichwiarza. Otrzymasz za niego tyle pieniędzy, że będziesz mógł swobodnie wynająć dom i nawet go umeblować. Pierścionek ten otrzymałam od księcia Jerzego w podarunku owego dnia, kiedy się z nim zaręczyłam. Jestem szczęśliwa, że go się teraz pozbywam.

- A jeżeli książę o pierścionek zapyta - zagadnął Eingara - co mu wtedy powiesz?

- Czyż pierścionka nie można zgubić? Powiem mu, że spadł mi w kąpieli. O mnie już się nie martw, najdroższy, nigdy się nie waham, jeżeli chodzi o jakąś wymówkę. Mój mąż ma do mnie bezgraniczne zaufanie.

- Cicho, czy tam na górze coś się nie porusza? Miałam wrażenie, że jakieś okno się otworzyło. Bądź zdrów, najdroższy, pocałuj mnie raz jeszcze. Nie mogę sobie wyobrazić, w jaki sposób tak długo żyłam bez ciebie. Bądź zdrów i do widzenia! Jutro o północy spotkamy się pod tym dębem.

- Będę punktualny - zawołał za nią Eingara, po czym schował pierścionek do kieszeni i podczas gdy Vera skierowała się w stronę pałacu, zniknął w gęstwinie krzewów ogrodowych.

Przejęta najwyższym szczęściem, usiłowała jak najciszej wślizgnąć się do sypialni, żeby nie zbudzić śpiącego męża.

Jednakże widocznie zachowywała się nie dość cicho, bo Jerzy nagle uniósł na łóżku. Energicznym ruchem przekręcił kontakt nocnej lampki.

- Vero, to ty! I jesteś zupełnie ubrana? Dokąd idziesz albo też skąd wracasz? - W głosie jego brzmiała złość i zazdrość. - Milczysz? - zawołał głośniej, wyskakując z łóżka i podbiegając do żony. - Przecież z wieczora spałaś tutaj koło mnie, a teraz widzę cię ubraną. Co to wszystko ma znaczyć?

- Ach, ty kochany głupcze - uśmiechnęła się Vera, podbiegając do męża z otwartymi ramionami. - Niepotrzebnie mnie dręczysz swą zazdrością. Czyż nie wiesz o tym, że posiadasz najwierniejszą żonę pod słońcem, że kocham cię i pragnę cię uszczęśliwić?

- To są tylko puste słowa! Chcę się dowiedzieć od ciebie, co to znaczy, żeś się tak nagle ubrała!

- Błagam cię, drogi Jerzy - wyszeptała drżącym głosem - żebyś mnie lepiej o to nie pytał. - Opuściła główkę jak skruszona grzesznica i wyglądała teraz tak uroczo i tak niewinnie, że księciu słowa zamarły na ustach.

- Vero - wybuchnął po chwili - powiedz mi całą prawdę. Między małżeństwem nie powinny istnieć tajemnice! Co cię skłoniło do tego, że wstałaś z łóżka?

- Strata, którą poniosłam i która mnie dręczy! - wyjąkała, zalewając się łzami.

- Strata? Cóż takiego straciłaś, biedactwo?

- Zgubiłam pierścionek, który darowałeś mi w owym niezapomnianym dniu, kiedy ci przyrzekłam, że zostanę twoją żoną.

Książę z czułością spojrzał na zalaną łzami twarzyczkę żony.

- Pierścionek z brylantem i szmaragdami, którego nigdy nie zdejmowałaś z palca? Ach, Vero, właśnie strata tego drobiazgu sprawia mi ogromną przykrość. Był to mój klejnot rodzinny. Darowałem ci go w dniu naszych zaręczyn, a teraz...

- Musiałam go zgubić w ogrodzie! - wyrzekła księżna. - Widocznie palec mi zeszczuplał. Gdy dzisiaj wieczorem zauważyłam stratę, chciałam zasnąć przed tobą moje przerażenie, jednakże nie dawało mi to spokoju. Wymknęłam się ukradkiem z sypialni i przez dwie godziny sukałam po całym ogrodzie, niestety jednak nie znalazłam.

Książę Jerzy przytulił żonę do piersi i doznając wyrzutów sumienia, wyszeptał:

- Nie martw się, moja najdroższa, przecież to tylko zwykłe złoto i drogie kamienie. Najważniejszym naszym wspólnym skarbem jest miłość i wierność.

ROZDZIAŁ XIX

Tajemniczy dom

Tej samej nocy, podczas której rozgrywały się te wypadki, książę Ksawery Larisz znajdował się w pobliżu Darkowa, oddając się swej najulubieńszej rozrywce, polowaniu. Zaszył się tak głęboko w ciemny las, że oddalił się dość znacznie od swych myśliwych i strzelców, aż wreszcie zorientował się, że zbłądził.

- Tylko na przód, mój Kasztanku - wołał książę do swego wierzchowca, głaszcząc czule jego smukłą, lśniącą szyję. - Musimy sami jakoś znaleźć powrotną drogę do domu. Przypuszczam, że oddaliliśmy się zbytnio od Darkowa i mam nadzieję, że potrafisz wrócić do swej rodzinnej stajni. Muszę przyznać, że doznaję niezbyt miłego uczucia, choćby z tego względu, że nie wiem, gdzie się w tej chwili znajduję.

Nagle powiał silny wiatr, otrząsając pożółkłe liście z drzew i wierzchowiec księcia stał się nagle niespokojny.

- Burza nadciąga! - wyszeptał książę. - Musimy się spieszyć, Kasztanku, aby nas deszcz nie spotkał.

Zaledwie książę wypowiedział te słowa, gdy nagle oślepiająca błyskawica rozdarła niebo. Nastąpiły po tym grzmoty i począł padać rzęsisty deszcz. Książę spiął konia ostrogami i pogalopował przed siebie wąską leśną ścieżką. Wreszcie w oddali wśród drzew ujrzał wątłe światełko i w tę stronę począł się teraz kierować. Wkrótce zatrzymał się przed dużym, niezbyt przyjemnym hodynkiem.

(cdn.)

Z dziejów śląskich ewangelików

Dokładnie 60 lat temu, 7 listopada 1938 roku, odbyło się w Cieszynie Zachodnim (Czeskim) historyczne, ostatnie zebranie synodalne Ewangelickiego Kościoła augsburskiego wyznania na wschodnim Śląsku w Czechosłowacji (nazywanego też prościej Kościołem augsburskim), który tworzyły w tym czasie zbory w Bystrzycy, Błędowicach Dolnych, Cieszynie Zachodnim (Czeskim), Ligotce Kameralnej, Nawsiu, Orłowej i Trzyńcu. Na zebraniu zadecydowano o przyłączeniu tychże zborów do Ewangelicko-Augsburskiego Kościoła w Polsce. Z chwilą tą Kościół augsburski na wschodnim Śląsku w Czechosłowacji przestał istnieć jako samodzielna jednostka kościelna i stał się częścią składową Ewangelicko-Augsburskiego Kościoła w Polsce.

Kościół augsburski na wschodnim Śląsku w Czechosłowacji był w okresie międzywojennym jednym z trzech równolegle działających na tym terenie Kościołów ewangelickich zrzeszających ewangelików augsburskiego wyznania. Obok niego miał tu swe zbory jeszcze »Deutsche - Evangelische Kirche in Böhmen, Mähren und Schlesien« oraz »Českobratrská církev evangelická«. Chociaż ten ostatni oparty był na innych konfesjach (braterskiej z 1535 r. i czeskiej z 1575 r.), to przyjmował w swe szeregi również tych ewangelików wyznających swoją wiarę według konfesji augsburskiej z 1530 roku, którzy wyżej niż wyznaniową stawiali swoją przynależność narodową (w tym wypadku czeską). Władze Czechosłowacji w rozporządzeniu Ministerstwa Edukacji i Oświaty Narodowej w Pradze z 13 lipca 1923 r. uznały oficjalnie istnienie Kościoła augsburskiego, a nawet w pewnym stopniu wsparły finansowo jego działalność, niemniej przez cały okres międzywojenny oficjalnie nie zaakceptowały proponowanych wniosków jego konstytucji kościelnej. Polacy-ewangelicy narażeni byli na częste ataki nacjonalistyczne ze strony Niemców oraz Czechów. Największy „obrońca" czeskich ewangelików poseł Václav Špaček, członek Czechosłowackiej Partii Narodowo-Demokratycznej na posiedzeniu Izby Poselskiej w dniu 3 sierpnia 1927 r. w taki oto swoisty sposób przedstawiał problem: *„Polscy ewangelicy księża na Śląsku Cieszyńskim stanowczo powtarzają, iż każdy ewangelik a.w. na tym terenie jest de facto Polakiem. Ewangelickich rodziców, którzy przyznają się do narodowości czeskiej i posyłają swe dzieci do czeskiej szkoły, uważają za czeskich zaprzeńców, występujących przeciwko Bogu i sumieniu ludzkiemu. Większość księży to działacze Macierzy Szkolnej, czyli przedstawiciele polskości, aczkolwiek sami twierdzą, że ewangelicy na Śląsku Cieszyńskim są potomkami czeskich ewangelików, którzy tam przybyli w czasie prześladowań pobiałogórskich. I tak powstaje na Śląsku Cieszyńskim dziwna perwersja dziejowa polegająca na tym, iż najradykalniejszymi Polakami są tam potomkowie Czechów i są nimi ewangelicy, aczkolwiek naród polski jest swym rozwojem historycznym i charakterem wyznaniowym narodem typowo katolickim"*. Przy takim sposobie informowania (czy też dezinformowania) posłów i innych urzędników państwowych w Pradze o problemach Polaków-ewangelików na Śląsku, trudno się dziwić postawie, jaką wobec ewangelików w międzywojennej Czechosłowacji przyjęto.

W tym kontekście zadziwiającą mogłaby się wydawać reakcja przedstawicieli polskich zborów ewangelickich na Zaolziu po przyłączeniu tego terenu do Polski jesienią 1938 roku. W nowej sytuacji politycznej Polacy-ewangelicy nie złożyli do Konsystorza w Warszawie wniosku o zatwierdzenie własnej ustawy kościelnej, o co bezskutecznie usiłowali w Pradze przez niespełna 20 lat, lecz podjęli decyzję o „dobrowolnym" połączeniu się z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim w Polsce. Taka nagła zmiana orientacji musi nasunąć pytanie, na ile decyzja ta była rzeczywiście dobrowolną.

Studiując różne źródła z tego okresu można te wątpliwości potwierdzić i wskazać, iż złączenie zborów ewangelickich zostało wymuszone przez Konsystorz w Warszawie. Państwo polskie obawiało się wpływów na życie ewangelików za Olzą stosunkowo licznej mniejszości niemieckiej, która znalazła się w nowych granicach Polski. Pozostawienie samodzielności ewangelickim zborom polskim na Zaolziu (w formie niezależnego Kościoła) było związane z niebezpieczeństwem, iż do podobnej samodzielności mogłyby dążyć zaolziańskie zbory niemieckie, co z punktu widzenia politycznego było niedopuszczalne. Przystąpiono więc do złączenia wszystkich polskich zborów w jednej diecezji. W myśl *Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 o rozciągnięciu na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego praw niektórych dekretów o stosunku państwa do kościoła* postanowił Konsystorz Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Warszawie na swym posiedzeniu 3 grudnia 1938 r. włączyć zaolziańskie ewangelickie zbory do istniejącej wcześniej w Polsce diecezji śląskiej tegoż Kościoła. Uprzednio musiano jednak ze względów politycznych uzyskać formalną zgodę zaolziańskich zborów ewangelickich. Polska nie mogła w oczach Zaolziaków wyglądać jako zaborca, który coś narzuca, ale jako wyzwoliciel, który „spełnia marzenia Polaków za Olzą". Zgodę starano się uzyskać jak najszybciej, zanim opadnie wśród ludu polskiego na Zaolziu euforia z powrotu do Macierzy. Zbory zostały więc przyłączone z przyczyn politycznych pomimo biernego sprzeciwu części zborowników i pastorów. W rozszerzonej diecezji przewidziane były w niedalekiej przyszłości nowe wybory do nowych władz senioralnych, które odzwierciedlić miały zmiany wynikające z zaistniałej sytuacji. Uchwałę Konsystorza zatwierdził 5 grudnia 1938 r. minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego Wojciech Świętosławski. Wojewoda śląski M. Grażyński zaproponował do funkcji seniora śląskiego Oskara Michejdę, byłego superintendenta Kościoła augsburskiego w Czechosłowacji. Ten jednak długo ociągał się z przyjęciem funkcji; w końcu wszystkie plany przekreślił wybuch II wojny światowej.

▲ *Marcin Luter (1483 - 1546), autor doktryny teologiczno-moralnej, wspólnej wszystkim kościołom ewangelicko-augsburskim.*

Zaolziańscy Polacy, którzy w okresie międzywojnia narażeni byli na częste ataki nacjonalistyczne ze strony Czechów oraz Niemców, po przyłączeniu Zaolzia do Polski jesienią 1938 r. rozliczyli się ze swymi przeciwnikami podobnymi metodami. Po raz pierwszy poruszono sprawę stosunku państwa polskiego do Kościołów na nowo przyłączonych terenach podczas obrad Programowej Konferencji Polskiego Związku Zachodniego, która odbyła się w Cieszynie Zachodnim (Czeskim) 7 grudnia 1938 r. Na jej forum Rudolf Zdzisław Kobiela przedstawił w swym referacie pt. „Sprawy społeczno-narodowościowe Zaolzia od strony zainteresowań PZZ" wizję, jak należy w nowej sytuacji politycznej postępować w dziedzinie kościelnej. W referacie czytamy: *„W kościołach katolickich należy znieść wszystkie nabożeństwa czeskie, a proboszczów czeskich zastąpić polskimi.(...). W kościele ewangelickim trzeba przeprowadzić całkowitą unifikację niemieckiego kościoła ewangelickiego z kościołem a.w., w którym Niemcy ci utoną w morzu polskim. Należy ograniczyć do minimum liczbę nabożeństw niemieckich w Boguminie i Cieszynie. W innych zborach nabożeństwa niemieckie są niedopuszczalne (...). Ze względu na narodowy charakter Kościoła Czechosłowackiego (Církev Československá), którego centrala została za granicą (w Czechach), nie należy go uznać. Jednak nie należy przeprowadzić gwałtownej kampanii religijnej za powrotem członków w zborach w Rychwałdzie, Pietrzwałdzie i Dąbrowej na łono kościoła katolickiego czy też ewangelickiego, a w każdym razie nie należy stosować środków przemocy"*.

Na tę ostatnią przestrogę niestety nie zważano i nawrócenie członków Kościoła czechosłowackiego przeprowadzono gwałtem, o czym pisze Jan Kuś w książce „Z dziejów kościelnych Ziemi Cieszyńskiej". Podaje on, że w Rychwałdzie z nakazu starostwa gminnego musieli wszyscy członkowie Kościoła czechosłowackiego przyjąć chrzest od proboszcza katolickiego, inaczej zostaliby wysiedleni. Sprawa nawracania wyznawców Kościoła czechosłowackiego stwarzała pomiędzy ewangelikami i katolikami zadrażnienia. Obydwa Kościoły miały swe argumenty. Katolicy twierdzili, że „czechosłowacy" to odszczepieńcy od Kościoła katolickiego, na co ewangelicy odpowiadali, że dogmatycznie Kościół czechosłowacki jest bliższy protestanckiemu niż katolickiemu, „bowiem nawet miejscowa tradycja ochrzciła ich imieniem husytów". Prawdziwą przyczyną sporu nie była chyba troska o nawrócenie dusz, lecz o majątek, który pozostał po rozwiązanym Kościele czechosłowackim.

Również realizacja wytyczonej „całkowitej unifikacji niemieckich zborów a.w. z polskim Kościołem" nie obyła się bez gwałtów. Jest oczywistym, że największy opór takim działaniom stawiał ówczesny senior śląski niemieckiego Kościoła ewangelickiego (DEK) Paweł Zahradnik, pastor kościoła na Rozwoju w Cieszynie Zachodnim (Czeskim). Po przyłączeniu Zaolzia do Polski i po utworzeniu w marcu 1939 r. Protektoratu Czech i Morawy stał P. Zahradnik jako niemiecki senior na czele senioratu, którego dwa zbory znajdowały się w Polsce (Bogumin, Cieszyn Zachodni), dwa w Protektoracie (Frydek, Morawska Ostrawa), a reszta w Rzeszy Niemieckiej. W tej sytuacji zbór na Rozwoju, pod wpływem księdza Zahradnika, podał prośbę o przyjęcie go do Kościoła unijnego na Górnym Śląsku, którego baza członkowska zawierała największy odsetek Niemców wśród wszystkich Kościołów w Polsce. Polskie urzędy nie przyznały jednak P. Zahradnikowi polskiego obywatelstwa, musiał więc 9 sierpnia 1939 r. opuścić Cieszyn, skąd udał się do Morawskiej Ostrawy, a następnie do Sudetów. Dopiero wtedy prezbiterstwo ewangelickiego zboru na Rozwoju wyraziło zgodę na administracyjne połączenie zboru z seniorateem śląskim Kościoła ewangelickiego w Polsce. W czasie okupacji niemieckiej polskie zbory ewangelickie przejęli pastorowie narodowości niemieckiej.

„Dobrowolnie" podjęta decyzja z 7 XI 1938 stała się po drugiej wojnie światowej pretekstem do tego, by Kościół augsburski na czeskim Śląsku Cieszyńskim uważać w świetle prawa za nieistniejący. Opuszczone przez niemieckich pastorów byłe polskie zbory ewangelickie na Zaolziu stały się po wojnie przedmiotem zainteresowania Kościoła czeskobraterskiego, który decyzją Śląskiej Rady Narodowej z 18 maja 1945 r. stał się ich zwierzchnikiem. Tylko dzięki przychylności losu i wielkiemu wysiłkowi polskich pastorów pod przywództwem Józefa Bergera udało się im powrócić do swych zborów, z których zostali w czasie okupacji wypędzeni przez Niemców i doprowadzić do uznania przez państwo czeskie samodzielności Kościoła ewangelickiego a.w. na Śląsku Cieszyńskim, co nastąpiło 25 czerwca 1950 r. przez zatwierdzenie jego ustawy, według której przyjął odtąd nazwę Śląski Kościół Ewangelicki Augsburskiego Wyznania. Kościół istnieje do dnia dzisiejszego i zrzesza obecnie niespełna 50 tysięcy wiernych narodowości czeskiej i polskiej.

JÓZEF SZYMECZEK
Ośrodek Dokumentacyjny Kongresu Polaków w RC

POLACY NA SZEROKIM ŚWIECIE ♦ Ukraina

Nie damy się zastraszyć...

Polska szkoła średnia nr 10 we Lwowie obchodziła niedawno jubileusz swego 180-lecia. Dawniej nosiła imię św. Marii Magdaleny, do którego chce dziś powrócić. Jest drugą, obok szkoły średniej nr 24 im. Marii Konopnickiej we Lwowie, w której naucza się po polsku i do której uczęszcza tamtejsza polska młodzież .

Do naszej szkoły - opowiadała mi w połowie października br. jej dyrektorka, pani Marta Markunina - *uczęszcza dziś około 400 uczniów, którymi opiekuje się 35 nauczycieli, przeważnie naszych absolwentów, którzy studiowali następnie na uniwersytecie lwowskim, luckim czy na którejś z uczelni w Polsce.*

Od wielu lat utrzymujemy bliskie kontakty z liceami im. Zofii Nałkowskiej w Krakowie oraz Stefana Batorego w Warszawie. Odwiedzamy się też wzajemnie i jesteśmy z tych kontaktów bardzo zadowoleni. Znacznie gorzej wygląda strona materialna naszej pracy. Z ministerstwa edukacji otrzymujemy pieniądze jedynie na wypłaty, które są tu bardzo niskie. Ja np. na stanowisku dyrektora szkoły, z wieloletnim stażem pracy, otrzymuję ok. 75 dolarów miesięcznie, zaś nauczyciel zaczynający pracę zawodową zaledwie 35 dolarów - przy cenach życia bardzo zbliżonych do cen w Polsce. Podobnie zresztą zarabiają nasi ukraińscy koledzy.

▲ *Dyrektor Marta Markunina*

Cała reszta opiera się wyłącznie na pomocy z zewnątrz oraz pracy społecznej, bez czego byśmy nie przetrwali. Mamy na szczęście kilku cudownych sponsorów, którzy rozumieją naszą sytuację i pomagają nam w miarę swoich możliwości.

W czasie mojego październikowego pobytu we Lwowie nieznani sprawcy już po raz trzeci wymalowali na drzwiach szkoły nr 10 antypolskie hasła i faszystowskie symbole. Stało się to z soboty na niedzielę - z 10 na 11 października. Poza napisem „Polacy wynocha do Polski", swastykami i znakami SS wymalowano też skrót paramilitarnej przybudówki nacjonalistycznej Ukraińskiego Zgromadzenia Narodowego UNSO.

Pierwszy napis, który pojawił się na naszych drzwiach rok temu, był "skromniejszy" - kontynuowała dyrektor Markunina. *Kolejny, drugi znaleźliśmy na naszych ścianach w przeddzień Festiwalu Kultury Polskiej, odbywającego się na zasadzie porozumienia ministerstw kultury Polski i Ukrainy z początku października. Było to dla nas wszystkich bardzo przykre. Myśleliśmy, że będzie to ostatni raz. Zdajemy sobie bowiem sprawę, że ludzi tak myślących jest tu zaledwie niewielka gromadka. Wszyscy normalni Ukraińcy odcinają się od takich działań. Podobnie w Polsce tylko nawiedzeni mogą głosić podobne hasła wzywające Ukraińców do wyjazdu na Ukrainę.*

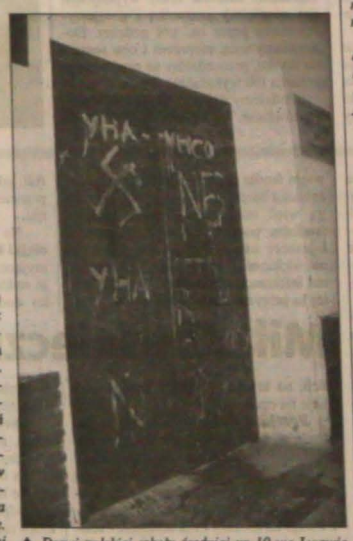

▲ *Drzwi polskiej szkoły średniej nr 10 we Lwowie z antypolskimi napisami i faszystowskimi symbolami.*

Człowiek dorosły zdaje sobie sprawę, że jest to pewnego rodzaju prowokacja. Dzieci tego niestety nie rozumieją i czują się w szkole niezbyt bezpiecznie. *Jak bowiem wytłumaczyć 6-, 7- czy 8-letniemu dziecku, że wszystko jest w najlepszym porządku? One mogą się bać, że coś złego może się wydarzyć.*

Drugim razem też milicji nie powiadamialiśmy. Sami zamalowaliśmy prowokacyjne napisy. Za trzecim razem zaczęliśmy się jednak zastanawiać, co z tym fantem zrobić. Był u nas konsul RP, którego dziecko jest naszym uczniem, była też milicja. Powiadomiłam również nasze władze szkolne, od których otrzymałam oficjalne ubolewanie. Pisała ponadto o tym miejscowa prasa z jednoznacznym komentarzem.

Myślę, że ten, kto to robi, chce nas, być może, zastraszyć. My się jednak nie boimy. Jesteśmy przecież u siebie. Tu się urodziliśmy i wychowaliśmy, podobnie jak nasi rodzice i dziadowie. Zmieniły się jedynie granice, co nikogo nie upoważnia do takich działań. Nikt też z nas nie rozumie tych ludzi, którzy piszą tego rodzaju hasła na szkole, do której chodzą dzieci.

Polscy nauczyciele we Lwowie mają nadzieję, że dożyją czasów, kiedy każdy będzie mógł uczyć się w swoim języku ojczystym i zachowywać swoje tradycje - szczególnie tam we Lwowie, gdzie przez wieki mieszkały obok siebie i nadal mieszkają różne narodowości i grupy etniczne.

LESZEK WĄTRÓBSKI

Zdjęcia: autor

PLOTKI

▲ **David Copperfield** ma w swoim życiu dwie słabości: magię i kino. Zgromadził już pokaźną kolekcję filmowych pamiątek, które trzyma w swoim prywatnym muzeum na pustyni w Nevadzie. Ostatnio za ponad 100 tys. funtów kupił oryginalny samochód Batmana, którym Michael Keaton jeździł w pierwszym ocinku kinowym przygód Człowieka-Nietoperza.

▲ Trzecia część „Parku Jurajskiego" powinna ujrzeć światło dzienne w lecie 2000 roku. Pierwszy z serii „Jurassic Park" na ekranach od 1993 r. i drugi „Zaginiony świat" z 1997 r. przyniosły producentowi **Stevenowi Spielbergowi** 1,5 miliarda dolarów. Najnowszy dorzuci pewnie kolejny miliardzik...

▲ **Jane Seymour** (dr Quinn) jest rzecznikiem prasowym najsłynniejszego producenta żywności dla niemowląt „GERBER". Przedsiębiorstwo fetowało ostatnio 70-lecie istnienia marki. Jane była gospodynią tego wieczoru a gośćmi honorowymi były jej bliźniaki. Christopher i John biorą bowiem udział u boku mamy w telewizyjnych reklamach Gerbera. Dzieciaki miały pewne kłopoty z opanowaniem świeczek na ogromnym torcie urodzinowym ze słynną dziecinną buźką. **(k)**

Kolumnę przygotowała: **WANDA KULA**

TO SAMO, CO ZBLIŻA BRACI I SIOSTRY, JEST JEDNOCZEŚNIE ŹRÓDŁEM KONFLIKTÓW MIĘDZY NIMI

Rodzeństwa się nie wybiera

Rywalizacja między rodzeństwem istniała zawsze i istnieć będzie. Stwierdzono na przykład, że dzieci częściej i dotkliwiej biją się z rodzeństwem niż z kolegami. Dziesięć lat temu w USA wykryto, że poważna przemoc fizyczna między rodzeństwem w wieku 3-4 lat zdarza się w 70 proc. rodzin. Z wiekiem zjawisko nie tyle ustępuje (35 proc. wśród 15-17 - latków), co łagodnieje lub przyjmuje inną formę. Co na to psychologia?

Warto sobie uzmysłowić, że dziecko, któremu rodzi się właśnie brat lub siostra, czuje się podobnie jak rozbitek, ledwie mieszczący się na tratwie, gdy nagle wyłania się inny i wciska obok. Dziecko, gdy na świat przychodzi rodzeństwo, musi „podzielić się" matką, od której zależy jego przetrwanie i którą kocha najbardziej. A któż znowu jest taki chętny, by dzielić się obiektem swojej miłości nawet z najbliższymi?

Przywykliśmy za przejaw zazdrości i rywalizacji między dziećmi uważać agresję. Często jednak uczucia te wyrażane są w inny sposób albo są wręcz skrywane, a cały problem umyka uwadze rodziców i nawet sami bohaterowie jako ludzie dorośli nie pamiętają już, że byli zazdrośni. Głęboko skrywana zazdrość może się np. ujawniać pogorszeniem zdrowia, apetytu, snu albo też wybuchami złości wobec mamy (a nie brata!), nagłym „wydorośleniem", a nawet nader skwapliwie okazywaną bratu troską.

O tym, czy w ogóle i w jakim natężeniu się pojawia, decyduje zarówno takt rodziców, jak i układ płci czy różnica wieku między rodzeństwem oraz najrozmaitsze, czysto sytuacyjne czynniki (nawet wielkość mieszkania). Psychologowie twierdzą, że jeśli dziecko mogło w sposób naturalny wyrażać uczucia zazdrości, wyrośnie na człowieka ambitnego, posiadającego zdrową potrzebę osiągnięć. Natomiast ci, którzy w dzieciństwie skrywali zazdrość w głębi duszy, mają jako ludzie dorośli złe kontakty z rodzeństwem, przy czym nie uświadamiają sobie zupełnie powodu takiej sytuacji.

Paradoks polega na tym, że to samo, co zbliża braci i siostry, jest jednocześnie źródłem konfliktów między nimi. Byli wychowywani przez tych samych rodziców, w tym samym klimacie emocjonalnym i w tych samych warunkach materialnych. Wspólnie uczestniczyli w wydarzeniach istotnie kształtujących osobowość.

Z tych i wielu innych powodów czują, że rozumieją i wiedzą o sobie nawzajem więcej niż ktokolwiek inny. Z drugiej strony, to właśnie silne podobieństwo stwarza pole do porównań i ostrej rywalizacji. Może dlatego bardziej zgodnie żyje na ogół rodzeństwo o różnej płci czy znacznej różnicy wieku. Po prostu więcej tu obszarów, w których rywalizacja nie wchodzi w grę. **(Skrót „Zwierciadła")**

MIESZKANIE

Lambrekiny dziś

„Słownik terminologiczny sztuk pięknych" zamieszcza następujące hasło: *lambrekin - element dekoracyjny w formie pasa tkaniny wyciętego w zęby, zdobiony galonami, frędzlami i chwostami, stosowany jako krótka firanka lub obramienie zasłon, baldachimów itp.; szczególnie popularny w XVI-XVIII wieku.*

W dawnych pałacach lambrekiny, podobnie jak zasłony, szyto z aksamitów, adamaszku lub ciężkich żakardów. Często upinano je na karniszach - sztywnych, rozbudowanych konstrukcjach.

Obecnie lambrekiny to najczęściej lekkie draperie marszczone lub układane w fałdy, czasem podbite podszewką kontrastową w kolorze lub dyskretnie zdobione frędzlami.

Na zdjęciu: narożne okno ozdobione długimi firankami z białej półprzezroczystej tkaniny z poziomymi koronkowymi wstawkami. Obok wisi zasłona z wiśniowego aksamitu, z którego uszyto także lambrekin wykończony frędzlami.

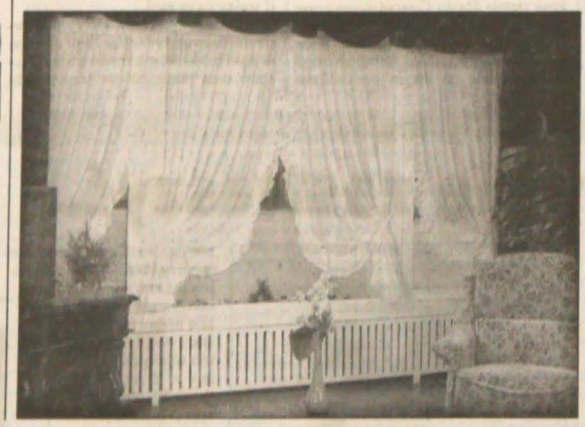

NIE LUBIĄ CAŁY DZIEŃ PRZEBYWAĆ SAME

Mamo, ja chcę króliczka!

Dzieci przypominają sobie o istnieniu króliczków nie tylko w okresie Wielkanocy. Zanim kupisz to stworzenie swojemu dziecku, powinnaś wiedzieć, że:

- dopiero 7-8-latki są w stanie odpowiednio pielęgnować ukochanego karłowatego króliczka,
- króliczki są towarzyskie, nie lubią cały dzień zostawać same i potrzebują wiele czułości,
- przy odpowiedniej pielęgnacji i żywieniu żyją 8-10 lat,
- potrzebują dużo ruchu, a zatem i miejsca. Idealny jest dla nich wybieg w postaci ogrodzonego ogródka lub balkonu z ocienionym i osłoniętym od wiatru miejscem,
- trzeba je wyprowadzać na spacery (uważać, by się nie zgubiły),
- klatka króliczka powinna być sucha i niezbyt ciepła (nie należy stawiać jej w pobliżu grzejnika lub w przeciągu),
- zwierzątko samo zachowuje czystość, trzeba je tylko szczotkować. Potrzeby fizjologiczne załatwia zawsze w tym samym miejscu,
- królik potrzebuje gotowej karmy ze sklepu zoologicznego, świeżych owoców i warzyw, siana, wierzbowych gałązek i wapna do ścierania ząbków. Absolutnie nie należy go karmić odpadkami.
- Uwaga, zwierzaki te bardzo lubią gryźć tapetę, dywan, meble i kable elektryczne!

Z PATELNI I GARÓW KUCHMISTRZA JANUSZA (37)

Zrazy wołowe zwijane z boczkiem

(przepis na 4 porcje)

Składniki: 50 dag wołowiny ekstra (na rolady), 20 dag boczku wędzonego, 30 dag cebuli, 5 dag musztardy, 5 dag mąki, 1 dcl oleju. Sól, pieprz, sosy sojowy i worcester do smaku.

Mięso opłukać zimną wodą, pokroić w poprzek włókien na 4 płatki, rozbić tłuczkiem do szeroka. Posolić, posypać pieprzem, skropić sosami worcester i sojowym, potrzeć musztardą i zostawić przez noc w lodówce.

Boczek wędzony pokroić w cienkie plasterki, 1/4 dawki cebuli pokroić w kostkę, resztę w cienkie plasterki. Na każdy płatek mięsa kładziemy plasterki boczku i cebuli, zwijamy - wzmocnimy sznurkiem lub zepniemy wykałaczkami.

Na 1/4 dawki rozgrzanego oleju osmażymy cebulę na złocisty kolor, włożymy przygotowane zrazy, szybko osmażymy ze wszystkich stron i zalejemy wodą. Dusimy pod przykryciem do miękkości (ok. 1,5 godz.).

Z reszty oleju i mąki przygotujemy zasmażkę. Miękkie zrazy wyjmujemy, sos zagęścimy zasmażką i gotujemy mieszając przez ok. pół godziny. Doprawiamy solą, pieprzem i obu sosami do smaku, przecedzimy na pozbawione sznurka lub wykałaczek zrazy.

Podajemy z ryżem lub ziemniakami i surówkami. **JANUSZ KRZYWOŃ**

Miła, bezpieczna kąpiel

Coraz częściej sięgamy po różne **żele, płyny i szampony** do mycia ciała (mylnie nazywane mydłem w płynie). Te środki mają w porównaniu z mydłem dwie istotne zalety: nie mają odczynu zasadowego oraz niezależnie od twardości wody nie zostawiają osadu na wannie.

Podkreślaną zaletą płynnych środków myjących jest to, że są higieniczne i wygodne w użyciu. Czy jest to jednak zaleta? No cóż. Bardzo duża ilość piany świadczy o wysokiej zawartości środków powierzchniowo czynnych w stosunku do innych składników, np. natłuszczających, co wcale nie stanowi zalety.

Proszę pamiętać, że **preparatów myjących, np. żelu pod prysznic, nie powinno się stosować zamiast płynów do kąpieli** wlewanych do napełnionej wodą wanny. Piana będzie wówczas niewielka, zdolność myjąca mała, bowiem środki te przeznaczone są do stosowania bezpośrednio na skórę, nie mogą więc mieć zbyt dużego stężenia środków powierzchniowo czynnnych. I jeszcze uwaga praktyczna. Niestety, na większości tego typu środków nie ma informacji o rodzaju skóry, dla której są przeznaczone. Szukajmy więc takich, na których taka informacja widnieje na opakowaniu.

Przejdźmy do płynów kąpielowych, za pomocą których możemy poczuć się gwiazdą w wannie wypełnionej filmową pianą. Płyny te zawierają znaczne ilości substancji powierzchniowo czynnych, a dużą rolę odgrywają - z uwagi na dłuższy czas kontaktu - substancje bologicznie czynne. A co z pH? Jego wartość nie odgrywa tu większej roli, gdyż płyny do kąpieli stosowane są przecież w bardzo dużym rozcieńczeniu.

Na rynku spotkać możemy również **olejki kąpielowe**. Jedne z nich to olejki myjące, pieniące i natłuszczające. Drugi rodzaj stanowią olejki stosowane jako dodatek pielęgnacyjny. Zawierają one substancje biologicznie czynne, będące ekstraktami roślinnymi.

Teraz o solach. Są wśród nich lecznicze, a także kosmetyczne. Podstawę tych drugich stanowi sól kuchenna, która ma działanie pobudzające. Decydując się na użycie soli, należy przestrzegać odpowiedniej temperatury kąpieli, która nie może być zbyt wysoka, gdyż może wywołać nadmierne pobudzenie organizmu.

Nie zapominajmy jednak o ogromnej liczbie konsumentów, w imieniu których to my, dorośli, podejmujemy decyzje. Mam tu na myśli **dzieci**. Ich skóra jest bardzo delikatna i wrażliwa, zaś naskórek słabo ukształtowany. To powoduje zwiększoną podatność na czynniki zewnętrzne. Dlatego wszelkie środki myjące powinny w jak najmniejszym stopniu usuwać zewnętrzną wydzielinę ochronną. Dotyczy to także włosów. Z tego tytułu szampony i płyny do kąpieli przeznaczone dla małych dzieci muszą być oparte na najłagodniejszych substancjach i zawierać jedynie składniki dopuszczone dla dzieci. Wybierając środki higieny dla dzieci, należy przede wszystkim zwrócić uwagę na to, od jakiego wieku jest on dopuszczony do stosowania. Należy też uwzględnić zalecane przez producenta dozowania i wszelkie inne wskazania umieszczone na opakowaniu. **(KiS)**

kronika rodzinna

„Daj każdemu dniu szansę stania się najpiękniejszym w całym twoim życiu".

panu ARTUROWI LUKŠY

z okazji 25. rocznicy urodzin serdeczne życzenia dużo zdrowia, szczęścia oraz spełnienia ambitnych pragnień składają rodzice, brat Adam oraz dziadziuś Mietek. C54/225

Dnia 9 listopada obchodzi 50. urodziny nasz Ojciec, Dziadek, Teść, Brat, Szwagier, Wujek

inż. LESZEK ŁAKOTA

z Hawierzowa. Z tej okazji dużo szczęścia, pomyślności życzą córki Ola i Magdzia, syn Leszek, zięciowie oraz wnuki Marcel, Sebastian, Tomasz. Do życzeń dołączają brat Zbyszek i siostra Jadzia z rodzinami.

Dnia 12 listopada mija 7. rocznica śmierci naszej Babci

śp. ANNY ŁAKOTA

z Suchej Górnej. O chwilę wspomnień proszą wnuczki i wnuki. OL-156

„Czas płynie, a smutek i żal pozostaje..."

Dnia 13 listopada 1998 r. mija 7. rocznica śmierci

śp. JÓZEFA KLUZA

z Mostów k. Jabłonkowa nr. 225. Wszystkich, którzy Go znali i zachowali w życzliwej pamięci, o chwilę cichych wspomnień prosi żona Aniela, syn Zdzisław z rodziną oraz córka. C52/135

Dnia 8 listopada mija 40. rocznica śmierci

śp. HILDY POŁEDNIKOWEJ

ze Stonawy. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. C52/137

„Kto kochał, nie zapomni,
Kto znał, niechaj wspomni".

Dziś, 7. 11. 1998 mija dziesiąta rocznica śmierci naszej Kochanej

śp. WALERII FOLWARCZNEJ

z Olbrachcic. Z miłością i szacunkiem wspominają mąż, syn z rodziną i rodzina Kotasów. C52/129

„Mijają lata, pozostają żal i smutne wspomnienia".

Dnia 9. 11. 1998 mija 3. rocznica śmierci naszego Drogiego

śp. KAROLA SCHIMKE

z Hawierzowa. O chwilę wspomnień proszą żona i syn z rodziną. C52/132

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 3 listopada 1998 roku zmarł po długiej chorobie w wieku 75 lat nasz Drogi Mąż, Ojciec, Brat, Teść, Dziadek, Szwagier, Wujek

śp. ANTONI CIENCIAŁA

emerytowany mistrz wulkanizacji Huty Trzynieckiej, zamieszkały w Trzyńcu II-Osówkach 114. Pogrzeb odbędzie się dnia 9. 11. 1998 o godz. 14.00 z kościoła katolickiego w Trzyńcu. W smutku pogrążona rodzina. OL-157

W smutku pogrążeni zawiadamiamy, że dnia 6. 11. 1998 zmarł nasz Drogi Ojciec, Dziadek, Pradziadek, Brat i Wujek

śp. HENRYK BAILOTTI

ze Stonawy, ostatnio zamieszkały w Olbrachcicach. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w środę dnia 11. 11. 1998 o godz. 10.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Stonawie. Zasmucona rodzina. OL-160

teatr

SCENA POLSKA - CZESKI CIESZYN: premiera „Idę z daleka, nie wiem, z piekła czyli z raju" (7, godz. 17.30, gr. D-7).

kina

ORŁOWA - Wszechświat: Ratujcie żołnierza Ryana (7, 8, 9, godz. 17.00, 20.00), **KARWINA - Reflex**: Czas długów (7, 8, 9, godz. 17.00, 20.00), **Centrum**: Śmiercionośna broń 4 (7, 8, 9, godz. 17.45, 20.00), Flubber (7, 8, godz. 15.30), Kurka Pepiczka (8, godz. 14.00), **Ex**: Vertigo (7, 8, godz. 19.00), Ballada dla banity (9, godz. 19.00), **CZ. CIESZYN - Central**: Czarodziejski miecz (8, godz. 16.15), Atlantis (8, godz. 18.30), Miasto aniołów (9, godz. 16.15, 18.30), **TRZYNIEC - Kosmos**: Godzila (7, 8, 9, godz. 17.30, 20.00).

co, gdzie, kiedy

BŁĘDOWICE - „RETRO" - wieczór taneczny, który odbędzie się w sobotę 7. 11 o godz. 19.00 w Domu PZKO w Błędowicach. Przygrywa orkiestra „Sonata" W. Farany. W programie: „Z opery do operetki" w wykonaniu Aliny Farnej i Jaroslava Koseca (solistów NDM w Ostrawie), lekcja tańca towarzyskiego prowadzona przez tancmistrza Antonína Baráka, promocja nowej płyty CD firmy Triadem, nastrojowa kawiarenka, kuchnia pod kierownictwem Janusza Krzywonia.

HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE - Klub Kobiet i Klub Seniora przypominają o spotkaniu w środę 11. 11. o godz. 16.00 w Domu PZKO.

BOGUMIN - Klub Kobiet PZKO zaprasza 9. 11. do Domu PZKO o godz. 15.00 na spotkanie z Janą Konopkową, która mówić będzie na temat „Projektu zdrowia".

UWAGA! Chór mieszany „Harfa" Cz. Cieszyn zawiadamia członków, że do grudniowego koncertu próby chóru odbywać się będą w poniedziałki i środy. Zarząd.

NIEBORY - Klub Propozycji przy MK PZKO zaprasza na kolejne spotkanie do Domu PZKO w niedzielę 8. 11. o godz. 15.00. W programie wrażenia z podróży po Izraelu przedstawi MUDr Zbigniew Zientek.

LESZNA DOLNA - Zarząd MK PZKO zawiadamia wszystkich zainteresowanych, że tradycyjna „Leszniańska Zabijaczka" odbędzie się w sobotę 21. 11. W programie wystąpi zespół „Sómsiek" dr. Leszka Kaliny, miłą i swojską atmosferę zapewnią prof. Daniel Kadłubiec (skrzypce) oraz dr Józef Wierzgoń (akordeon). Miejscówki w cenie 150 koron sprzedawane będą w Domu PZKO w dniach **12. 11. oraz 13. 11. br.** w godz. 15.30-18.30.

CZ. CIESZYN - Biblioteka Miejska, filia przy ul. Havlíčka 6 zaprasza we wtorek 10. 11. o godz. 17.00 do lokalu biblioteki na spotkanie z panią Jadwigą Oszelda pt.: „Żyjmy dłużej niż inni".

NAWSIE - Tegoroczna „Zabijaczka" odbędzie się w sobotę 21. 11. o godz. 15.00 w Domu PZKO. W programie wystąpi zespół folklorystyczny „Górole" z Mostów koło Jabłonkowa, przygrywać będzie też kapela „Góroli". Bilet wstępu (wraz z konsumpcyjnym) kosztuje 250 koron. Zgłoszenia udziału w imprezie wraz z opłatą należy kierować do prezeski Koła, Marty Pyszko, 739 92 Nawsie, 1d. 94, tel. 9659/357729, w terminie do 14 listopada br.

MILIKÓW-PASIEKI - MK PZKO zaprasza na walne zebranie w niedzielę 8. 11. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie występ dzieci z koszarzyskiej szkoły i prelekcja o Japonii - MUDr Alicji Pinkava i jej męża Jiřego - kandydata na senatora RC.

SUCHA GÓRNA - MK PZKO zaprasza na uroczysty koncert z okazji 85-lecia śpiewactwa w gminie w sobotę 7. 11. o godz. 16.00 do Domu Robotniczego. W programie wystąpią wszystkie górnosuskie zespoły śpiewacze oraz chór męski „Harfa" z Bielska-Białej.

sprzedaż

SPRZEDAM MAŁE PROSIĘTA Cena 1 kg/65 Kč. Tel.: 0602756373 Trzyniec. AD-218

kupno

KUPIĘ starą lalkę dziecięcą z głową z porcelany albo z innego materiału, pluszowe niedźwiadki, blaszane zabawki, emailowane szyldy reklamowe. Przyjadę. P. Šebor, Palacha 194, 290 01 Poděbrady, tel.: 0602374701. B-121

Firma **KATIM** sp. z o. o. z siedzibą w Karwinie poszukuje pracownicy do spraw ekonomiczno-administracyjnych ze znajomością języków polskiego i czeskiego oraz pracy na komputerze. Informacje pod nr. tel. 069/636 32 84 od 7.00 do 15.00. Fa 98 050

Spółka handlowa EQUUS spol. s r. o., Smetanova 13, Český Těšín

zatrudni:

Menedżera handlowego

Wymagania: Wykształcenie wyższe lub średnie
Znajomość marketingu
Bardzo dobra znajomość przynajmniej 1 języka światowego
Wiek do lat 35
Znajomość pracy z PC
Doświadczenia mile widziane

Oferujemy: Interesującą i motywującą pracę
Korzystne warunki płacy
Możliwość samorealizacji

Pisemne zgłoszenia prosimy kierować pod wyżej wymienionym adresem w terminie do 10 dni od pojawienia się ogłoszenia. Fa 98 052

GŁOS LUDU GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ ◆ Gazeta Polaków w Republice Czeskiej ◆ W wydawnictwie „Otza", ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyn, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ◆ Redaguje kolegium ◆ Redaktor naczelny: Władysław Bilko; zastępcy red. naczelnego: Henryka Bittmar, Bogusław Krzyżanek ◆ Adres redakcji: 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Novinářská 3, telefony: centrala 6607/111, sekretariat 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252 ◆ Ogłoszenia przyjmowane są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu" w Ostrawie (w pozostałych godzinach pod nr. tel. 6607/252 czynna jest sekretarka automatyczna), w poniedziałki, środy i piątki w godz. od 8.00 do 12.00, wtorki i czwartki od 12.00 do 16.30 w biurze „Contact" przy ul. Hlavní 3 w Cz. Cieszynie; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia; w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Stříeniční 18, Cz. Cieszyn ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Kolportuje SmNS, a.s., Ostrawa ◆ Skład komputerowy „Głos Ludu" Ostrawa ◆ Druk TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s. a. ◆ Rękopisów i zdjęć nie zamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie również prawo dokonywania skrótów, adiustacji, przeredagowywania tekstów i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ●

HCH marudzi; KSK coraz wyżej

Hokeiści Hawierzowa grali w środku tygodnia na tafli wyprzedzającego ich w tabeli I ligi Kadania i po zaciętej walce przegrali minimalnie. Gospodarzom udał się więc rewanż za porażkę 1:2 w pierwszym wzajemnym meczu nad Łucyną. Na szczęście dla hawierzowian przegrały również Kralupy i Brno, ale ponownie wygrał H. Brod (z Trzebiczem 1:0), wobec czego outsider zmniejszył dystans do HCH do trzech już tylko punktów... W II lidze Karwina w zaległym meczu kontynuowała zwycięską passę w Szternberku, awansując aż o trzy „oczka" - do górnej połowy tabeli!

○ I LIGA: KADAŃ - HAWIERZÓW 5:4 (1:1, 2:3, 2:0). Beniaminek zaczął bez respektu i już w 3. min. objął prowadzenie (Polanský). Przyjezdni jednak szybko się otrząsnęli i uzyskali lekką przewagę, którą spożytkował w 15. min. **Kelner** (z podania Grimma) - 1:1. Innym napastnikom jednak nie wychodziły strzały. Początek II tercji znów należał do gospodarzy: 23. - Rosa 2:1. Hawierzowianie zwiększyli jednak obroty i dwukrotnie nawet obejmowali prowadzenie: 25. - **Sochorek** (as. Kostelňák) 2:2, 26. **Alipow** (Šebesta) 2:3; 28. - Bláha (w przewadze) 3:3 (50. w tym sezonie bramka w siatce HCH), 37. - obrońca **Grimm** (również w przewadze przy współpracy z Alipowem i Šebestą) 3:4... W III części bojowi gospodarze zaczęli grać, niczym o życie, strzelając niezbyt tym razem pewnemu siebie Trvajowi 2 gole (43. Gál, 49. Porák) - 5:4. Kadańczycy, grając ofiarnie do samego końca, utrzymali korzystny wynik, chociaż hawierzowianie tym razem zasługiwali na co najmniej 1 punkt (ich najlepszym graczem był Pavelek). Kary: 2 - 3, wykorzystanie 1:1; widzów 1400/s. Souček. **(ms)**

Znojmo - Chomutów 4:2, Beroun - Brno 5:2, Rosice - Liberec 1:6 itd. **Po 16. kol.:** 1. Znojmo 26, 2. Beroun (5), 3. Rosice (2), 4. Trzebicz i 5. Chomutów (3) po 20,... 10. Pisek (9) 13, **11. Hawierzów** 12, 12. Kralupy i 13. Brno po 11, 14. H. Brod 8 pkt. **DZIŚ o godz. 17: Hawierzów - Pisek** (poprzednio 2:6). Kierownictwo klubu HCH, na podstawie słabszych ostatnio wyników drużyny, postanowiło, iż kibice będą mieli na to spotkanie **wstęp wolny...**

○ II LIGA: SZTERNBERK - KARWINA 1:5 (0:1, 1:2, 0:2). W czwartkowym zaległym spotkaniu 6. kolejki ponieśli wyżej dotąd notowani gospodarze 6. porażkę. Karwiniacy natomiast zanotowali swe 6. zwycięstwo, w tym czwarte z rzędu(!) i drugie na wyjeździe (poprzednio 3:0 w Uniczowie). „Ofiarą" nieustannie zwyżkującej formy podopiecznych **trenerów Josefa Ziemby i Petra Skuliny** stali się tym razem „zegarmistrzowie" ze Szternberka. Goście wygrali wszystkie tercje, a ich bramki strzelili: **Galgonek 2, Uríček, Mikšan i Herman,** a więc gracze wszystkich trzech napadów. Tak więc zespół KSK ma po raz pierwszy korzystny bilans bramek (+4). **-bf-**

Górna część tabeli grupy „B" na półmetku:

1. HC Ytong Brno (3)	**13**	**20**	**53:31**
2. KS Nowy Jiczyn (1)	**13**	**20**	**46:28**
3. HC PD Szumperk (2)	**13**	**19**	**52:23**
4. Hokej Klub Poruba	**13**	**17**	**43:31**
5. HC Frydek-Mistek (6)	**13**	**15**	**38:37**
6. KS Karwina (9)	**13**	**14**	**42:38**
7. Rondo Brno (5)	**13**	**13**	**50:38**
8. HC U. Hradziszcze (8)	**13**	**13**	**39:39**
9. HC KS Szternberk (7)	**13**	**13**	**38:41**

W tabeli nie jest zaliczony wynik meczu HC F-M - N. Jiczyn 0:5, rozegranego awansem. Jej dolną część „zniekształca" odroczenie meczu Żdiar - Koprzywnica.

DZIŚ o godz. 17: Orłowa - Uniczów (poprzednio 2:2), **Y. Brno - Karwina** (4:4) itd.

I LIGA PAŃ: K. Karwina - Opawa (jutro o 15). **Ekstraliga** mężczyzn pauzuje. **(Opr. EF)**

CO SŁYCHAĆ W REGIONIE?

● **W OSTATNICH dwóch meczach** I połowy Superligi tenisa stołowego B. Hawierzów pokonał u siebie ŠK Racza oraz „Sporitelnię" Bratysława po 6:4 i jako beniaminek figuruje na półmetku około bardzo dobrego 7. miejsca. - **Żeńska drużyna B. Hawierzów** wygrała w Pucharze Europy z Vardarem Skopje walkowerem (zespół z Macedonii nie przyjechał) i w 3. rundzie zmierzy się dziś w Austrii z Linzem. **(h)**

● **PIŁKARKI RĘCZNE - KOVONY** przegrały również na boisku outsiderek II ligi w Tisznowie 18:19 i zajmują 5. miejsce (4 pkt.) przed Hradcem Kr. i Tisznowem (po 2 pkt.). Ostatni mecz jesienny rozegrają one dziś (godz. 10) w Karwinie z wyprzedzającymi ich Dukowanami. - **Ekstraligowi mężczyźni HCB Karwina** wystąpią jutro o 10.30 na parkietach outsidera w Kostelcu na Hanej. 13 i 15 bm. gościć będą Szachtior Donieck (Puchar EHS). **(rh)**

● **NA MISTRZOSTWACH RC ciężarowców do lat 20** w Hawierzowie tytuły mistrzowskie wywalczyli m.in.: w kategorii do 77 kg - Cichy najlepszym wynikiem imprezy 295 kg i powyżej 105 kg - Ország (obaj HD Bogumin) 250 kg. W wadze do 94 kg srebro zdobył Matykiewicz (B. Hawierzów) 252,5 kg, bijąc w rwaniu rekord RC do lat 16 - 115,5 kg. **(c)**

● **HOKEJBALLIŚCI Cyfrik Karwina pokonali Kings Band Karwina 7:3** (3:1, 1:2, 3:0), umacniając się na pozycji lidera ligi narodowej (+7 pkt. nad „Buldogami" z Ołomuńca).

● **I RUNDA szachowej dywizji:** Rymarzów - Sl. Orłowa 1:7, NH Ostrawa B - HT Trzyniec B 1,5:6,5, Sj Bruntal - Sl. Hawierzów 1,5:6,5, Sj Poruba - B. Hawierzów 4,5:3,5; HT - Sl. Opawa 2:6 (Slezan jest faworytem grupy północnej). **Liga morawsko-śląska:** 64 Brno - Jäkl Karwina 2,5:4,5. **-m-**

● **KOSZYKARZE Slavoja Cz. Cieszyn** po zawołowym meczu mistrzostw obwodu przegrali z B. Ostrawa 58:62 (Ciompa 17, M. Ježek 15 pkt.). **-am-**

● **EWA KURFÜRST,** karwińska narciarka, nadal trenowana przez swego ojca, wybiera się na kolejne zawody alpejskiego Pucharu Świata na kontynent amerykański. **(f)**

SPORT POLSKI

❑ **NA SZERMIERCZYCH ME juniorów w Bratysławie** drużyna polskich florecistów w składzie: Jarosław Mojski, Przemysław Fogt i Andrzej Witkowski pokonała w półfinale Niemców 45:42, a w finale rozgromiła Francuzów 45:23. **Szpada juniorek:** 3. Małgorzata Stroka; 5. drużyna Polek.

❑ **DO KADRY na tow. mecz z RS** (wtorek w Bratysławie) trener J. Wójcik powołał 15 piłkarzy, grających w polskich klubach i tylko 3 „obcokrajowców": M. Kożmińskiego (Brescia), D. Adamczyka (Dundee) i W. Kowalczyka (Las Palmas).

▲ **NAGRODY 45. SPORTKI: II** - 246 526 Kč (2), III - 9920 Kč (71), IV - 466 Kč (3020), V - 59 Kč (51 030). **II LOSOWANIE: III** - 21 344 Kč (33), IV - 571 Kč (2465), V - 60 Kč (49 919). **SZANSA: II** - 100 000 Kč (6), III - 10 000 Kč (11), IV - 1000 Kč (138), V - 100 Kč (1294).

POD ZNAKIEM PIŁKI

◆ **W OSTATNICH dwóch meczach jesiennych II ligi piłkarskiej** (jutro w Moście i za tydzień z Chrudimiem) drużynę Trzyńca - w miejsce zdymisjonowanego L. Vaška - poprowadzi tymczasowo **Piotr Slostrzonek,** były znany bramkarz ligowej drużyny, ostatnio zaś trener juniorów HT. Będzie on jednak miał spore kłopoty ze skompletowaniem pełnego składu, bowiem aż 8 graczy (!) figuruje na liście chorych. W Moście nie zagra ponadto zdyskwalifikowany na 1 mecz (za 4. ŻK) P. Kürschbaum. K. Kula (został menedżerem, zaś w funkcji sekretarza klubu zmienił go L. Kasal) otrzymał warunkową karę na 1 spotkanie. **(m)**

W I LIDZE halowego futbolu zmierzy się dziś w koprzywnickiej hali zespół Słowiana Hawierzów z Letnianami Praga, Dino Brno i CC Jistebnik. **(r)**

Nasza oferta na weekend

○ **PIŁKA NOŻNA: FC KARWINA - DUKLA PRZIBRAM** (jutro o godz. 14.00. Spotkanie outsiderów w 12. kolejce I ligi jest wyjątkową szansą dla FCK (w pozostałych 3 meczach będą mieli o wiele trudniejszych rywali - Banik w Ostrawie, Brno u siebie i Žižków w Pradze). Wojskowi są outsiderami tabeli (6 pkt.), ale mają tylko o 1 punkt mniej (6) od karwiniaków i jeden zaległy mecz (u siebie z Pilznem). Jesienią nie wygrali oni jeszcze na wyjeździe (tylko 2 remisy). Sędziuje L. Puček z Hawierzowa. **II LIGA - jutro o 14:** Most - Trzyniec (przedostatnia kol.). **DYWIZJA (ostatki) - dziś o godz. 10.15:** FC Karwina B - Krawarze; **godz. 14:** Holice - R. Olbrachcice (mecz na szczycie). **Jutro o 14:** W. Międzyrzecze - Bystrzyca. **ŠŽF - jutro o 13.30:** Zubrzi - Skrzeczoń (zal. mecz). **SPARRING:** KS Pietwald - Sj Pietwald (dziś o 14). **(hmsgsk)**

○ **HOKEJ. Dwa mecze turnieju 4 drużyn do lat 20** rozegrane zostaną w regionie: **RC - Szwecja** (dziś o godz. 17 w Trzyńcu) i **Szwecja - Rosja** (jutro o 15 w Orłowej). Barw RC bronić będą m. in. trzyńczanie: Lakosil, Cartelli, Marek i Pletka. **O ligowych meczach** piszemy w innym miejscu.

○ **TENIS STOŁOWY. Ekstraliga mężczyzn:** B. Hawierzów B - Hustopecze (dziś o g. 15) i MS Brno (jutro o 10.30). **I liga m.:** B. Hawierzów C - Frysztak (dziś o 15) i Zlin (jutro o 10.30). Panie grają w Hluku. **II liga m.:** Trzyniec - Tisznów (dziś o 15) i Blansko (jutro o 10.30). **-nh-**

○ **ZAPASY. Turniej st. młodzików i mł. juniorów** oraz zmagania dziewcząt w stylu wolnym - dziś od godz. 13 w sali rest. „Harenda" w Trzyńcu-Osówkach z udziałem drużyn z Katowic, Witkowic, Krnowa i Trzyńca. **(c)**

○ **ŚLIZGAWKA. HAWIERZÓW: niedziela** godz. 12.00-13.40 i 14.45-16.25. **ORŁOWA: poniedziałek i wtorek** 8.30-12.00. **(F)**

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 7 LISTOPADA

TC 1:

5.00 Nasza wieś
5.20 Klub Seniora
5.50 O zdrowiu (magazyn)
6.05 Poradnik obywatelski
6.25 Europa dziś
7.00 „21"
7.30 Sezamie, otwórz się II
8.05 Niechaj świat zawojują mali
8.15 Wiadomostki ze świata
8.30 Hip, hap, hop (teleturniej)
9.05 Z wizytą u pani Muzyki
9.15 Czułki
9.40 Labirynt
10.00 Rekordy i osobliwości
10.10 Meduza (tyg. muzyczny)
10.40 Limity ekstremalne
10.45 Animals
11.05 „Duch jaguara" (dok., 2/4)
12.00 Wiadomości
12.05 Videofashion
12.30 Recital Ivo Jahelki
13.10 O zdrowiu
13.25 Magazyn rolniczy
13.45 Znów „Na Vlachovce"
14.20 Studio reporterów
14.40 „Kiedy opadnie liście z drzew" (bajka)
15.10 „Zagrożone cywilizacje" (s. dok.)
16.00 „Paszport do Pimlica" (kom. bryt.)
17.25 Piramida (teleturniej)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Wiadomości
18.05 „Swawolna bajka" (bajka)
18.45 Śpiewnik domowy
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.45 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Wybieramy komedię stulecia
23.05 Wiadomości
23.10 Losowanie „10" szczęśliwych
23.15 „Akcja" (kom. USA)
1.25 „Piękność z Memphis" (film bryt.)
3.25 Maneż Bolka Polívki

TC 2:

7.00 Euronews
7.30 Panorama
8.00 Report
8.45 Uniwersytet TV
10.15 Salon czeski
10.45 Salon morawsko-śląski
11.15 Poradnik obywatelski
11.35 BonBon (nowości muzyczne)
11.55 TV Klub Niesłyszących (mag.)
12.25 „Kochać sercem" (film franc.)
13.50 „60"
14.55 RC - Finlandia (hokej na lodzie)
17.30 Aerobik z Barą
17.35 Auto-moto rewia
18.05 Ogród (spotkania folkowe)
18.45 „Halo, halo!" (s.)
19.15 „Jiří Kout" (portret dyrygenta)
19.40 Lapidarium
20.00 Obce słowo Poezja
20.05 Koncert w Citolibach (koncert)
21.35 Kultura alternatywna
22.35 „Nianie" (dok.)
23.25 „60"
0.20 Kinobox '98
0.45 „Na Kloboučku"
1.25 Wiadomości TVS.

NOVA:

7.30 „Flintstonowie" (s. anim.), **8.35** Power Play, **9.20** „Colbyowie" (s.), **10.15** „Columbo" (s.), **12.00** Dzwońcie do dyrektora, **12.30** Gilotyna, **13.00** As (lista przebojów), **14.00** „Mężczyźni nie uciekają" (film USA), **16.00** „Akademia policyjna" (s.), **16.50** „Knight Rider team" (s.), **17.35** „Renegat V" (s.), **18.35** Randka, **19.30** DTV, prognoza pogody **19.50** Wiadomości sportowe, **20.00** Czundr country show (pr. rozryw.), **20.50** „I kto to mówi" (kom. USA), **22.40** Właśnie dziś, **22.43** Pogodynka, **22.45** „Ukryty morderca" (sci-fi film USA), **0.30** „Miłostki" (włoski film erot.), **2.05** Gillette World Sport Special.

PRIMA:

8.10 „Czarodziejski autobus szkolny" (s. anim.), **8.35** „Teresy nie opuszczę z powodu żadnej dziewczyny" (kom. czeska), **10.00** Prima S.O.S., **11.05** W gwiazdach zapisane (horoskop), **11.10** „Długa podróż Łukasza B." (s.), **12.00** „Everest - wspinaczka w imię nadziei" (dok.), **13.00** Świat '98, **13.30** „Druga strona prawa" (film kanad.), **15.20** „Brygada hic" (kom. czeska), **17.00** „Wielkie tajemnice i mity XX wieku" (s. dok.), **17.25** Xantypa Plus (mag.), **18.00** „Sprawy ojca Dowlinga" (s.), **19.00** DTV, **19.30** Mniam (teleturniej kulinarny), **19.50** W gwiazdach zapisane (horoskop), **20.00** Nikt nie jest doskonały, **21.00** „Komisarz Rex III" (s.), **21.55** „Kickboxer" (film USA), **23.35** „Noc leguanów" (film USA).

NIEDZIELA 8 LISTOPADA

TC 1:

5.00 Recital Ivo Jahelki
5.35 Ukryto w depozycie
5.45 Premiery teatralne etc.
5.55 Salon morawsko-śląski
6.25 Salon czeski
7.00 Nowe książki
7.15 „Willy Fog w podróży za przygodą" (s. anim.)
7.45 „Júhele" niedziela
10.00 Obiektyw
10.30 „O zwierzętach i ludziach" (s.)
11.25 Kalendarium
11.35 Nie zastanawiaj się i kręć! (z domowej wideoteki)
12.00 W samo południe (pr. dyskus.)
12.55 Wiadomości
13.00 Wszystko dla domu i ogrodu
13.35 „O złotym skarbie" (bajka)
14.50 Magazyn chrześcijański
15.30 „Tato, zdobądź szczeniaka" (kom. czeska)
16.45 „Pamiętniki mistyka" (s. dok.)
17.05 Antena
17.30 Poszukiwanie zagubionego czasu
17.50 Słowo świąteczne
17.55 Prognoza pogody
18.00 Wiadomości
18.05 „Tajemniczy doktor Enzym" (s.)
18.15 Humor Jaroslava Moučki
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.40 Bramki, punkty, sekundy
19.55 Losowanie zakładów Sportki
20.00 Walizka (teleturniej)
20.45 Wydarzyło się...
21.00 „Niebieska kraina" (s.)
21.55 Wiadomości
22.05 „Jak dwa krokodyle" (film wł.)
23.35 Losowanie „10" szczęśliwych
23.40 Trochę szafranu z archiwum TV
0.40 „Kto nie gra, nie wygra" (kom. bryt.)
2.35 Z bliska
3.35 Śpiewają dla was „Pánkovcy"
3.55 Niedziela sportowa.

TC 2:

7.00 Euronews
7.30 Panorama
8.00 Za drzwiami jest A. G.
8.30 „Następca tronu" (dok.)
9.00 Poranek niedzielny
9.55 Panorama muzyki XX wieku
10.35 Śpiewa Jewel Brown
10.45 Klub Nietoperz
11.45 Czar swobody (fantazja muz.)
12.45 Z politykami nie tańczę
13.55 RC - Rosja (hokej na lodzie)
16.30 „Lato z Jaromírem Jágrem" (dok.)
16.50 „Zakazana historia" (dok.)
17.10 „Historia Chiary" (film wł., 2/2)
18.45 „Halo, halo!" (s.)
19.15 „Willy Fog w podróży za przygodą" (s. anim.)
19.45 Nowe książki
20.00 Najlepsi z muzyki klasycznej
20.40 Lapidarium
21.00 „21"
21.30 Dziesięć wieków architektury
21.45 „Skarby świata" (s. dok.)
22.00 Niedziela sportowa
23.00 Auto-moto rewia
23.30 „Czar swobody" (fantazja muz.)
0.25 Salon czeski
0.55 W samo południe (pr. dyskus.)
1.45 „21".

NOVA:

7.30 „Flintstonowie" (s. anim.), **8.30** „Spiderman" (s. anim.), **8.55** „Ferda" (s. anim.), **9.25** „Colbyowie" (s.), **10.20** „Columbo" (s.), **12.00** 7 czyli Siedem dni, **13.00** „Stefania IV" (s.), **14.00** „Winnetou i Old Shatterhand w Dolinie Śmierci" (film niemiecki), **15.00** „Łysy" (s.), **15.45** „Kojak" (s.), **16.45** „Znak róży" (s.), **17.35** „Melrose Place VI" (s.), **18.30** Prognoza pogody, **18.35** „Beverly Hills 90210" (s.), **19.30** DTV, **19.50** Wiadomości sportowe, **20.00** Rozjazdy dla gwiazd, **20.55** „Klinika pod palmami" (s.), **22.35** Właśnie dziś, **22.40** Magazyn piłkarski, **22.55** Pogodynka, **23.00** „Gorący ślad L.A." (s.), **23.50** „Płomień świata przestępczego" (film USA).

PRIMA:

8.10 „Zaginiony kraj" (s.), **8.35** „Tajemnica kamienia Sagal" (s.), **9.10** „U snědeného krámu" (film czeski), **11.05** W gwiazdach zapisane, **11.10** „Długa podróż Łukasza B." (s.), **12.00** „Gracz (s., 1/3), **13.00** Niedzielna partia, **13.45** Koktajl sportowy, **14.00** Orgapol Brno - Ostacolor Pardubice (koszykówka), **16.20** „Ostatni nosorożec" (s. dok.), **17.00** „Wielkie tajemnice i mity XX wieku" (s. dok.), **17.25** Bez urazy (talk show), **18.00** „Sprawy ojca Dowlinga" (s.), **19.00** DTV, **19.30** Mniam (teleturniej kulinarny), **19.50** W gwiazdach zapisane, **20.00** „Dowód bronią" (s.), **20.50** „Poziom adrenaliny" (s.), **21.45** „Rock Hudson" (film USA), **23.20** „Wieczny pielgrzym" (s.).

PONIEDZIAŁEK 9 LISTOPADA

TC 1:

5.00 Poranek niedzielny
6.00 Dzień dobry z TC
8.30 „21"
9.00 Wiadomości
9.05 Sezamie, otwórz się! II
9.30 „Willy Fog w podróży za przygodą" (s. anim.)
10.00 „Kwadrat znikania" (film czeski)
11.10 Poszukiwanie zagubionego czasu
11.40 „Tajemniczy doktor Enzym" (s.)
11.50 Kalendarium
12.00 Wiadomości
12.05 Ten nasz charakter czeski
12.25 Humor Jaroslava Moučki
13.05 Tygodnik kulturalny
13.20 Obiektyw
13.50 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy
14.05 TV Klub Niesłyszących (mag.)
14.35 Magazyn rolniczy
15.00 Dziesięć wieków architektury
15.15 Piramida (teleturniej)
15.45 Wydarzyło się...
16.00 Wiadomości
16.05 Antena
16.25 „Krok za krokiem VI" (s.)
16.50 Śpiewnik domowy
16.55 Klocki (dla dzieci)
17.05 Pisklęta (dla dzieci)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Report
18.15 „Kung-fu: Legendy ciąg dalszy III" (s.)
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 „Grzechy dla księdza Knoxa" (s.)
21.05 Do oporu
21.45 „Zanzibar" (s.)
22.10 Co wy na to - referendum dzienne
22.15 Wydarzenia plus
22.30 Bramki, punkty, sekundy
22.35 Na krawędzi
23.15 Losowanie „10" szczęśliwych
23.20 „Rozdziały z czeskiego filmu animowanego" (s. dok.)
0.20 Wiadomości
0.25 „Kolejne tajemnice świata" (s.)
0.50 Najlepsi z muzyki klasycznej
1.30 „Nietykalni II" (s.)
2.30 Echa sportowe
3.30 Drzwi na oścież dla muzyki
4.35 Tygodnik ekonomiczny.

TC 2:

7.05 Wiadomości TVS
7.30 Panorama
8.00 Euronews
9.00 TV Edukacyjna
9.30 Dzień dobry, TC
12.00 Euronews
13.00 Europa i my
13.10 „Jak się żyje starościnom" (cykl dok.)
13.25 „Mata Hari" (musical TV)
14.35 Nad listami telewidzów
14.45 O zdrowiu
15.00 Auto-moto rewia
15.30 Europa dziś
16.00 Plecak (teleturniej)
16.15 „Skarby świata" (s. dok.)
16.30 Kovopetrol Pilzno - CP Lachowo (Słowenia) - piłka ręczna
18.10 Echa sportowe
19.05 Z podium i zza kulis TN
19.15 Animals
19.35 Antena
19.55 Wieczorem na ekranie
20.00 Filmopolis
21.00 „21"
21.30 „Cyganka i gentleman" (film ang.)
23.15 Kultura alternatywna
0.10 „Nianie" (dok.)
1.00 „21".

NOVA:

6.00 Śniadanie z Nową, **8.30** Karuzela (teleturniej), **8.55** Zaryzykuj! (teleturniej), **9.30** „Wielka hulanka" (kom. franc.), **11.30** Wiadomości, **11.3[illegible]** Randka, **12.25** „Łysy" (s.), **12.45** „Stefania II" (s.), **13.35** „Tak płynie czas" (s.), **14.20** „Bulwar Pacific Drive" (s.), **14.50** „Szkoła złamanych serc" (s.), **15.45** Rzut karny (mag.), **16.20** AC Sparta Praga - FK Viktoria Żyżków (piłka nożna), **18.25** Zaryzykuj! (teleturniej), **18.50** Karuzela (teleturniej), **19.25** Gumowiny, **19.30** DTV, **19.5[illegible]** Wiadomości sportowe, **20.00** „Szpital Chicago Hope III" (s.), **20.55** „Brutalna Nikita II" (s.), **21.45** Obywatelskie je do, **22.10** Właśnie dziś, **22.13** Pogodynka, **22.15** „Milenium" (s.), **2[illegible]** Tabu, **23.50** „Żonaty z zobowiązaniami" (s.), **0.15** „Akta X II" (s.), **1.00** „[illegible]" (talk show).

PRIMA:

8.10 „Niedźwiadki Berensteina" (s. anim.), **8.35** „Prawdziwe przygody Jonny Questa" (s. anim.), **9.05** „Brygada hic" (kom. czeska), **10.55** W gwiazdach zapisane, **11.00** Program dla pań, **11.35** „Następna ofiara" (s.), **12.[illegible]** Program dla pań, **13.05** „Wina" (s.), **14.00** Program dla pań, **14.[illegible]** „Pszczółka Maja" (s.), **15.00** Program dla pań, **15.20** „Władcy czarów II" (s.), **15.50** „Magnum" (s.), **16.40** S.O.S., **17.30** Minuty regionu, **17.40** [illegible] (quiz), **18.00** „Remington Steele" (s.), **18.50** Wiadomości regionalne, **19.[illegible]** DTV, **19.30** Mniam (teleturniej kulinarny), **19.50** W gwiazdach zapisane, **20.00** Znacie się? (teleturniej), **20.5[illegible]** Tajemnice i misteria, **21.40** Wiadomości, **21.45** „Całkiem zwyczajni komicy" (s.), **22.10** „Niebezpieczne linie" (s.), **23.00** „Właśnie teraz" (s.), **23.50** „Milagros" (s.).

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 7 LISTOPADA

PROGRAM 1:

7.00 Rolnictwo na świecie
7.15 Agrolinia
7.45 Śniadanie na farmie
8.05 Wszystko o działce i ogrodzie
8.30 Wiadomości, pogoda
8.45 „Droga do NATO" (reportaż)
9.05 Ziarno (dla dzieci i rodziców)
9.30 5-10-15 (dla dzieci i młodzieży)
9.55 Świat Astrid Lindgren
10.25 Walt Disney przedstawia
11.40 Co w kraju piszczy
12.00 Wiadomości
12.10 Egipskie cuda przeszłości
12.40 Czasy (katolicki mag. infor.)
12.55 Od rozbioru do wolności (teleturniej)
13.25 Stop-klatka (mag.)
13.50 Pekaes Pruszków - Polonia Przemyśl (koszykówka)
15.25 Goniec kulturalny
15.45 Twoja lista przebojów
16.25 „Pan Złota Rączka" (s.)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia? (quiz)
17.50 To jest telewizja
18.10 „Przygody Sindbada" (s.)
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.05 „Ośmiorniczka" (film ang.)
22.20 Spotkania kabaretowe
23.10 Sportowa sobota
23.30 „Za dziesięć minut północ" (film USA)
1.10 „Klan" (telenowela)
2.25 Zespół „Fleetwood Mac".

PROGRAM 2:

7.25 Sport telegram
7.30 Folkowe nuty
8.00 Tacy sami
8.30 Program lokalny
9.30 Powitanie
9.35 Jaś Fasola (pr. rozryw.)
10.00 „Gustaw Mahler" (portret)
11.10 „Pod wspólnym niebem" (s. dok.)
12.00 Spotkanie z Hanna - Barberą
12.25 „Cudowne lata" (s.)
13.00 Mickiewiczowskie gawędy
13.20 „Bellykissangel" (s.)
14.20 W 80 dań dookoła świata
15.00 Familiada (teleturniej)
15.30 „Złotopolscy" (telenowela)
16.00 III Międzynarodowy Festiwal Sztuki Cyrkowej
16.55 „40-latek" (s.)
18.00 Panorama
18.10 Program lokalny
18.35 Duety do mety (teleturniej)
19.05 Jaś Fasola (pr. rozryw.)
19.35 Ale heca
20.05 II Biesiada Weselna w Węgrowie
21.10 Rybka zwana Dwójką
21.25 „Katastrofy na żywo" (s. dok.)
21.50 Słowo na niedzielę
22.00 Panorama
22.40 „Byle do wiosny" (film USA)
0.20 II Biesiada Weselna w Węgrowie
1.00 Program rozrywkowy

TELE 3:

7.00 „Detektyw Bogi" (s. anim.), **7.25** „Czarodziejski ołówek" (s. anim.), **7.30** „Mieszkańcy wesołego lasu" (s. anim.), **7.55** „Podróże z małą gwiazdką" (s.), **8.35** Opolski tydzień, **8.55** Weekend, **9.15** TVP Katowice proponuje, **9.30** „Niebezpieczna zatoka" (s.), **10.00** „Podróże kulinarne po Francji" (s. porad.), **10.30** „Centenary of the Motor Car" (s. dok.), **11.00** Magazyn nie tylko sportowy, **11.25** „Świat dzikich zwierząt" (s. przyrod.), **11.30** „Kung-fu" (s.), **12.30** Kalendarium kultury, **12.50** Spotkania z tradycją, **13.10** Kronika towarzyska i rodzinna, **13.30** El TV Muzyk, **14.00** Krajobrazy (mag.), **14.30** Śląska Kronika Filmowa, **14.50** Być reżyserem, **15.10** Osobliwości, **15.30** „Świat przyrody" (s. dok.), **16.20** „Świat dzikich zwierząt" (s. przyrod.), **16.30** „Tak panie ministrze" (s.), **17.00** Telefoniada (teleturniej), **17.45** Skąd ten cytat?, **18.00** Panorama, **18.10** Aktualności, **18.25** Wiadomości sportowe, **18.30** Od Rawy do Rawy, **19.00** „Festiwal Kultury Polskiej na Ukrainie" (rep.), **19.30** Don Carlos (opera 1), **21.30** Aktualności, **21.40** Wiadomości sportowe, **22.00** „Podróże kulinarne po Francji" (s. porad.), **22.30** „Miasto w ogniu" (film USA).

POLSAT:

6.00 Disco Relax, **7.00** Fundacja Polsat, **7.30** W drodze (mag.), **8.00** „Kapitan N" (s. anim.), **8.25** „Power Rangers" (s.), **8.55** Kalambury, **9.20** Talent za talent, **9.50** Owocmocna lista przebojów, **10.00** „Strażnik Teksasu" (s.), **10.55** „Niczyje dzieci" (film USA), **12.40** „Telefon towarzyski" (film USA), **14.30** Magazyn, **15.00** Magazyn, **15.30** Fundacja Polsat, **16.00** Informacje, **16.10** Zepter Sport Magazyn, **16.20** Dziewięciu wspaniałych (gra-zabawa), **17.15** „Pacific Blue" (s.), **18.10** „Xena, wojownicza księżniczka" (s.), **19.05** Disco Polo Live, **20.00** Idź na całość, **21.00** „Nocny patrol" (s.), **21.55** „Życzenie śmierci" (film USA), **23.45** „Ostatni do wzięcia" (s.) **0.20** Playboy, **1.20** „W samotności" (film USA), **3.00** Muzyka na bis.

NIEDZIELA 8 LISTOPADA

PROGRAM 1:

7.00 Co w kraju piszczy?
7.20 Notowania
7.50 Proszę o odpowiedź
8.00 „Wesołych zwierzaków świat"
8.30 Teleranek
8.55 „Emilka ze Srebrnego Nowiu" (s.)
9.50 Wiadomości naukowe
10.00 „Tarzan i syreny" (film USA)
11.10 Fr. Starowieyskiego gawędy
11.15 Romane Dyvesa '98
12.00 Anioł Pański (z Watykanu)
12.15 Teleturniej Wiedzy Religijnej
12.35 Tańce Beskidu Śląskiego
12.45 Czytadło
13.00 Wiadomości
13.10 Tydzień
13.45 „Niezwykły świat małych zwierząt" (s. dok.)
14.15 Zaproszenie do teatru
14.30 „Szpital na peryferiach" (s.)
15.35 Rodzina Statystycznych
15.55 Widziałam
16.30 MOC (mag.)
17.00 Teleexpress
17.25 Śmiechu warte
17.50 DTV (pr. satyr.)
18.05 „Akademia policyjna" (s.)
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.00 „Ścieżki życia" (s., 1/6)
21.00 Taksówka Jedynki
21.15 Decyzja należy do ciebie
22.00 Sportowa niedziela
22.35 Archiwum gwiazd: J. Bjoerling
23.05 „Księżyc i pierś" (film hiszp.)
0.30 „Druga bitwa pod Racławicami" (reportaż)
1.05 „I dom będę miał" (reportaż)
1.20 Alfabet polskich rzek: R jak Rega
1.40 Klejnoty: Herb Bisping.
1.50 Mnisi z Jasnej Mogiły.

PROGRAM 2:

6.55 Sport telegram
7.05 Echa tygodnia
7.35 „Ścieżki życia" (s., 1/6)
8.25 Słowo na niedzielę
8.30 Program lokalny
9.35 Aby byli jedno (spotkania ekum.)
10.00 Szalone liczby
10.30 Kręciola
11.00 „Muhammad Ali" (s. dok.)
12.00 „Feliks - przyjaciel na całe życie" (s.)
12.55 „Tajemnica bliźniąt" (film dok.)
13.50 30 ton! (lista przebojów)
14.25 Ulica Sezamkowa (dla dzieci)
14.55 Familiada (teleturniej)
15.30 „Złotopolscy" (telenowela)
16.00 Tercet Egzotyczny
17.00 „Czarne chmury" (s.)
18.00 Panorama
18.10 Program lokalny
18.35 Duety do mety (teleturniej)
19.05 7 dni świat
19.35 Dlaczego to my
20.00 Zagrajmy w kabaret
21.00 „Nowojorscy gliniarze" (s.)
21.50 Dwójkomania
22.00 Panorama
22.40 Latający Cyrk Monty Pythona
23.10 Ogród sztuk: Ofiary losu
23.40 Encyklopedia sztuki XX wieku
0.40 „Grunt to rodzinka" (s.)
1.05 Poznań Jazz Fair '98
2.00 Sport-telegram.

TELE 3:

7.00 „Owadolandia" (s. anim.), **7.15** „Sówka Pusia poznaje świat" (s. anim.), **7.25** „Czarodziejski ołówek" (s. anim.), **7.30** „Przygody Guliwera" (s. anim.), **7.50** Czy wiecie, że?, **8.15** „Karolina i jej przyjaciele" (s. anim.), **8.30** Na ryby (mag.), **8.45** W cztery świata strony, **9.05** Koszałek Opałek, **9.30** Nasz świat (dla dzieci), **10.00** Opowieści antykwaryczne (pr. porad.), **10.30** „Japońskie tradycje" (dok.), **10.50** „Koty i psy" (s. dok.), **11.00** Badacze dalekich stron, **11.30** Celibadache (koncert), **12.30** Teleliga '98 (teleturniej), **13.05** Studio Gol, **13.30** Z życia Kościoła (mag.), **13.50** Klub Globtrotera, **14.30** „Kobieta w bieli" (s.), **15.20** „Karolina i jej przyjaciele" (s. anim.), **15.35** „Było sobie życie" (s. anim.), **16.00** „Tropiciele gwiazd" (s.), **16.30** „Drużyna marzeń" (s.), **17.00** Sport, **19.00** Nasz świat (dla dzieci), **19.30** John Tesh (koncert), **20.30** Sport, **21.30** Aktualności, **21.35** Śląska Jesień Gitarowa, **22.00** Opowieści antykwaryczne (pr. porad.), **22.30** „Mur berliński" (film franc.).

POLSAT:

6.00 Disco Polo Live, **7.00** Ręce, które leczą (mag.), **7.30** Jesteśmy (mag. religijny), **8.00** „Rekiny wielkiego miasta" (s. anim.), **8.25** „Power Rangers" (s.), **9.00** Kalambury, **9.30** Dyżurny satyryk kraju, **10.00** Disco Relax, **11.00** „Pomoc domowa" (s.), **11.30** „Sabrina, nastoletnia czarownica" (s.), **12.00** „Dharma i Greg" (s.), **12.30** „Legenda" (film USA), **14.15** Reportaż, **14.30** „Pacific Blue" (s.), **16.00** Informacje, **16.10** Zepter Sport Magazyn, **16.20** „Bill Cosby i straszne dzieciaki" (s.), **16.45** Miłość od pierwszego wejrzenia, **17.20** „Jezioro marzeń" (s.), **18.15** „Herkules" (s.), **19.05** Idź na całość, **20.10** „Strażnik Teksasu" (s.), **21.00** „Wichry namiętności" (film USA), **23.25** Na każdy temat, **0.30** Magazyn sportowy, **2.00** Muzyka na bis.

PONIEDZIAŁEK 9 LISTOPADA

PROGRAM 1:

6.00 Kawa czy herbata
8.00 „Murphy Brown" (s.)
8.20 Giełda
8.30 Wiadomości, prognoza pogody
8.45 „Przygody Bystrego Billa" (s.)
9.10 Mama i ja (dla mamy i trzylatka)
9.25 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.05 „Zespół adwokacki" (s.)
10.55 Śmiechu warte
11.20 Pani Jola zmienia swoje życie
11.40 Litewskie zaduszki
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.20 Spacerkiem po ekologii
12.40 Jakość życia
12.50 Dzieje kultury polskiej
13.45 Miniatury: włoskie Pompeje
14.00 Katalog zabytków: Świdnik
14.10 Tik-tak (dla dzieci)
14.35 „Tajemniczy świat Aleksandry" (s.)
15.05 Tydzień Prezydenta
15.30 Teleexpress Junior
15.40 Rower Błażeja
16.30 „Moda na sukces" (s.)
17.00 Teleexpress
17.25 „Klan" (telenowela)
17.50 Gość Jedynki
18.00 Forum (pr. publicyst.)
18.45 Flesz: Wiadomości
18.50 Reporter
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 „Gliniarz z dżungli" (s.)
21.00 Zagraj w reklamę - Vena'99
21.10 „Gwiazda sezonu" (teatr TV)
22.40 W centrum uwagi
22.55 Rewizja nadzwyczajna
23.15 Wiadomości, sport
23.35 Gabinet terapii ogólnej
24.00 „Satyricon" (film włoski)
2.05 Historie sekretne.

PROGRAM 2:

7.25 Sport-telegram
7.30 Dziennik krajowy
7.50 Studio urody
8.00 Program lokalny
8.30 „Złotopolscy" (telenowela)
9.00 Świat kobiet
9.35 „Krok za krokiem" (s.)
10.00 „Hollywoodzkie portrety: Kevin Costner" (s. dok.)
10.30 Duety do mety (teleturniej)
11.00 Transmisja obrad Sejmu
13.00 Panorama (w przerwie obrad)
15.10 „Gdzie diabeł mówi dobranoc" (s.)
16.00 Panorama
16.10 Nie tylko w koszarach
16.30 Teleadwokat
17.05 Krzyżówka szczęścia
17.30 Program lokalny
18.00 Panorama
18.10 Program lokalny
18.35 Va banque (teleturniej)
19.05 Wydarzenie tygodnia
19.30 Po rozum do głowy
20.00 „Zezowate szczęście" (film pol.)
22.00 Panorama
22.35 Sport telegram
22.40 Auto
23.10 „Wojna 50-letnia. Izrael i Arabowie" (s. dok.)
24.00 Magazyn literacki
0.35 „Krzyk jedwabiu" (film wł.-franc.)

TELE 3:

7.00 „Detektyw Bogi" (s. anim.), **7.2[illegible]** „Miś, Mieszko i przyjaciele" (s. anim.), **7.30** „Niebezpieczna zatoka" (s.), **8.[illegible]** Program na bis, **8.30** „Życie zwierząt" (s. dok.), **9.05** „Gorzkie dziedzictwo" (s.), **9.50** „Elitarne jednostki bojowe" (s. dok.), **10.45** „Podwodne spotkania" (s. dok.), **11.10** „Dzikie, dziwne i nieznane, czyli świat dzikich zwierząt" (s. dok.), **11.35** Regiony, **12.05** „Ucieczka grizzly Adamsa" (film USA), **13.[illegible]** „Tajemnice 02" (s. dok.), **14.40** [illegible] (dla dzieci), **15.15** Mecenas radzi, **15.35** Zbliżenia, **15.55** Życie na gorąco (mag.), **16.25** Flesz: Aktualności, **16.[illegible]** „Gorzkie dziedzictwo" (s.), **17.30** Magazyn beskidzki, **18.00** Panorama, **18.10** Aktualności, **18.30** Telemikser, **19.30** „Badacze dalekich stron" (s.), **20.00** „Elitarne jednostki bojowe" (s. dok.), **21.00** Regiony, **21.30** Aktualności, **21.45** Temat dnia, **22.00** „Podwodne spotkania" (s. dok.), **22.30** Nasz tydzień, **22.35** Rozmowa tygodnia, **22.5[illegible]** „Kongres Kultury na Górnym Śląsku" (rep.), **23.15** „Z biegiem lat, z biegiem dni" (s.).

POLSAT:

6.00 Piosenka na życzenie, **7.00** Kto się boi wstać?, **7.45** Polityczne graffiti, **7.55** Poranne informacje, **8.00** „Garfield" (s. anim.), **8.30** „Renegat" (s.), **9.30** „Żar młodości" (s.), **10.30** „Nowe przygody Robin Hooda" (s.), **11.[illegible]** „Nikita" (s.), **12.30** Idź na całość, **13.[illegible]** Disco Polo Live, **14.30** Rekiny kat (gra-zabawa), **15.00** „Garfield" (s. anim.), **15.25** Twój lekarz, **15.40** Wystarczy chcieć, **16.00** Informacje, **16.[illegible]** Piramida, **16.45** „Nowe przygody Robin Hooda" (s.), **17.40** „Świat według Bundych" (s.), **18.15** „Życie jak poker" (telenowela), **18.45** Informacje, **19.[illegible]** „Renegat" (s.), **20.00** „One West Waikiki" (s.), **21.00** „Zakonnica w przebraniu" (film USA), **22.50** Informacje i biznes informacje, **23.10** Polityczne graffiti, **23.30** „Miodowe lata" (s.), **24.00** Bumerang (pr. publicyst.), **[illegible]** „Wspólnota" (film USA).

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.